

A stylized city skyline in shades of grey and blue. Several large, colorful squares with rounded corners are scattered across the scene: a yellow one in a blue frame on the left, a purple one in a yellow frame at the top center, a green one on the right, and a pink one in a blue frame on the right. The title 'Migrant în România' is written in a white, cursive font with a black outline, centered over the skyline.

Migrant în România

Nr. 1 - 2009

migrant.ro

Revista Migrant în România este editată de

Institutul Intercultural Timișoara (coordonator)

Bd. 16 Decembrie 1989, nr. 8
300173 Timișoara
Tel. 0256 498 457, Fax. 0256 203 942
E-mail: iit@intercultural.ro
Site: www.intercultural.ro

Asociația Divers Etica

Aleea Banul Udrea, nr.10, bl. 102, ap. 9
București
Tel. 0752 883 771
E-mail: secretariat@diversetica.ro
Site: www.diversetica.ro

Asociația Cultura Păcii

Str. Azurului 3, bloc 114A, sc.C, ap.130
Tel: 0217 710 745
Mobil: 0734 083 735
E-mail: info.acp@clicknet.ro
Site: www.imigrant.ro

Organizația Femeilor Refugiate din Romania

Str. Dobrici 57-59, București, sector 2
E-mail: offr2000@yahoo.com
Tel 0771 789 935
Site: www.migrant.ro/ofrr

Acest număr este realizat în cadrul proiectului „Integrare și coeziune socială pentru resortisanții țărilor terțe”, finanțat de Uniunea Europeană prin Programul General „Solidaritatea și gestiunea fluxurilor migratorii”, gestionat în România de Oficiul Român pentru Imigrări.

Comitetul de redacție:

Romina Matei și Amadou Niang (coordonatori),
Oana Nestian, Mbela Nzuzi, Andi Păcurar,
Călin Rus, Diana Ureche.
Grafica: Codruț Radu
Contact: redactie@migrant.ro

Revista este disponibilă și online la www.migrant.ro.
Exemplare tipărite pot fi comandate la Institutul Intercultural Timișoara sau la Punctul Național de Contact pentru Resortisanții Țărilor Terțe, str. Dobrici nr 57-59, sector 2 București

Responsabilitatea pentru conținutul articolelor revine în exclusivitate autorilor. Aceștia păstrează drepturile de autor pentru articolele publicate. Comitetul de redacție primește propuneri de contribuții la Revista „Migrant în România”. Detalii pe coperta 3 sau la www.migrant.ro

România în Europa migrației

Putem spune că există în Uniunea Europeană, din punctul de vedere al experienței migrației, trei categorii de țări. O primă categorie este cea țărilor care de multă vreme, încă de la mijlocul secolului XX, au un număr important de imigranți, mulți dintre ei proveniți din afara Europei. A doua categorie este cea a țărilor care au devenit abia mai recent destinație a migrației, în special după 1990. Unele dintre acestea, țările Europei de Sud și Irlanda, s-au transformat din țări de emigrație în primitoare de migranți, pe fondul unei dezvoltări economice susținute. În fine, o a treia categorie este a țărilor ce au aderat recent la Uniunea Europeană și care, din societăți relative izolate, au devenit în mai puțin de două decenii o importantă sursă de migranți pentru țările din „vechea Europă”, și abia acum încep să fie și ele țări destinație pentru migranți proveniți fie din țările învecinate cu Uniunea Europeană, fie din alte regiuni ale lumii. România se află în această ultimă categorie.

Am avut ocazia de a cunoaște recent o serie de experiențe pozitive în domeniul integrării migranților, inclusiv a celor proveniți din România, în mai multe țări europene, între care Italia și Spania. O revistă ce își propune simultan atât să informeze publicul larg despre fenomenul migrației, cât și să ofere migranților informații utile și să-i încurajeze în eforturile de integrare, este publicată de exemplu la Trento, sub titlul „CINFORMI”. Se poate spune că o astfel de revistă e firească în nordul Italiei unde locuiesc sute de mii de migranți. Se justifică oare un asemenea demers în România, în condițiile în care cifrele statisticilor indică un număr mult mai redus de străini? Noi credem

că o asemenea revistă este necesară în România tocmai pentru a contribui la prevenirea apariției unor situații ca cele din unele țări europene, unde, pe de o parte există comunități sau grupuri mari de migranți ce trăiesc în izolare față de restul societății, sau se află în situație de excludere socială.

Există în România mai multe categorii de cetățeni ai altor țări sau persoane născute în alte țări care au dobândit recent cetățenia română. Nevoile lor, șansele de a se descurca în mod autonom în societate și de a-și vedea satisfăcute diferitele tipuri de nevoi, de la cele de bază până la cele de afirmare a apartenenței etnice și religioase sunt foarte diferite. O primă categorie, numeroasă, este cea a etnicilor români proveniți din spațiul din jurul României. A doua categorie este cea a imigranților înrudiți cu minorități naționale din România. Să nu uităm de asemenea numărul important al cetățenilor din alte state ale UE care s-au stabilit în România. Dar sunt desigur și din ce în ce mai multe persoane care locuiesc în România și provin din țări din afara UE.

Nu ne-am hotărât încă asupra unui termen potrivit, nici „imigranți”, nici „străini” nu sună bine, și cu atât mai puțin „resortisanți ai țărilor terțe”, adică cetățeni proveniți din state ne-membre ale Uniunii Europene. Așteptăm în acest sens propuneri și comentarii pe forumul www.migrant.ro.

Ne propunem cu această revistă să inițiem un dialog și să oferim informații și mărturii despre și pentru comunitățile celor care se pot considera „migranți în România”.

Călin Rus
Director
Institutul
Intercultural
Timișoara

Integrare și pentru resortisanții

Proiectul Integrare și coeziune socială pentru resortisanții țărilor terțe (ICS4RTT) s-a născut din necesitatea de a îmbunătăți comunicarea între autoritățile locale și naționale cu competențe în gestionarea fenomenului migrației și străinii cu drept de ședere pe teritoriul României. El este finanțat de Fondul European pentru Integrarea resortisanților statelor terțe al Uniunii Europene, gestionat în România de Oficiul Român pentru Imigrări. Proiectul este implementat, în perioada aprilie 2009 – ianuarie 2010, de Institutul Intercultural Timișoara în parteneriat cu Asociația Divers Etica, Asociația Cultura Păcii și Organizația Femeilor Refugiate din România (OFRR).

Scopul acestui proiect este dezvoltarea unui mecanism de consultare cu comunitățile de RTT, urmărind în mod direct asigurarea unei comunicări continue și eficiente între autoritățile locale și naționale și străini, de a crea mecanisme de consultare care se vor autosuține în viitor și asigurând, în același timp, o implicare a societății civile și o deschidere către publicul larg.

Obiectivele specifice ale proiectului sunt:

- Realizarea unei baze de date cu comunitățile de RTT la nivel național;
- Crearea unui punct național de contact pentru comunitățile de RTT din România;
- Realizarea a 10 seminarii de consultare cu comunitățile de RTT, autorități publice cu competențe în gestionarea fenomenului migrației și reprezentanți ai societății civile la nivel local în orașele în care locuiesc cei mai mulți cetățeni străini: București, Cluj-Napoca, Constanța, Iași și Timișoara;
- Constituirea unor grupuri de lucru tematice la nivel național cu reprezentanți din diferite regiuni ale țării pe teme precum: legislația, educația, cultura, incluziunea socială etc.

- Realizarea unui site Internet adresat comunităților de RTT (site-ul www.migrant.ro);
- Realizarea unei publicații cu informații relevante pentru și despre comunitățile de RTT și distribuirea acestora în diferite regiuni din țară (revista de față, Migrant în România).

Ne propunem ca prin activitățile realizate în cadrul proiectului să contribuim la crearea unui mediu intercultural destinat să faciliteze

integrarea și coeziunea socială, generând schimbări la nivel practic și la nivel atitudinal. Dorim de asemenea să susținem stabilirea unei comunicări stabile, deschise și durabile între cetățenii RTT, structurile care îi reprezintă, și autoritățile publice precum și înțelegerea beneficiilor unui proces de consultare democratică. Pe de altă parte acțiunile noastre vor furniza autorităților și organizațiilor neguvernamentale informații relevante cu privire la nevoile resortisanților

coeziune socială țărilor terțe

țărilor terțe, ca o bază pentru viitoare colaborări. Un mecanism de consultare cu comunitățile RTT nu este doar un pas important în drumul spre integrare, ci unul necesar în asigurarea calității relațiilor interculturale și a stabilității relațiilor dintre străini și autoritățile cu competențe în gestionarea fenomenului migrației, pentru ca nevoile acestora să fie luate în considerare și satisfăcute într-un mod cât mai eficient și pentru ca nou-veniții să nu se mai lovească de aceleași obstacole ca cei dinaintea lor.

Activitățile proiectului

- Conferința inițială – În cadrul acestei conferințe reprezentanți ai RTT de pe întreg teritoriul României au intrat în contact cu reprezentanți ai autorităților de la nivel central, precum și cu experți în domeniul drepturilor omului și combaterii discriminării, problematicei comunităților de RTT și relațiilor dintre RTT și autoritățile publice. Un grup de experți de la Centrul de Informare pentru Imigrare, din Trento, Italia, au împărtășit experiențele lor privind imigrația și proiectele desfășurate de ei în scopul îmbunătățirii comunicării între imigranți și autoritățile locale.

- 10 seminarii locale – desfășurate în 2 runde, în București, Cluj-Napoca, Constanța, Iași și Timișoara. Scopul acestor seminarii este inițierea unui dialog între resortisanții țărilor terțe, societatea civilă locală și autoritățile locale, în vederea instituirii unui mecanism de consultare, precum și identificarea unor organizații care să mențină continuitatea dialogului. În cea de-a doua rundă se vor evalua progresele realizate în ceea ce privește relațiile de comunicare între resortisanții țărilor terțe, organizațiile neguvernamentale și reprezentanții autorităților locale, în vederea elaborării de noi strategii pentru o dezvoltare continuă a acestora.

- Grupurile de Lucru Naționale pentru Integrare – pe baza consultărilor realizate au fost constituite trei grupuri de lucru: (1) grupul de lucru pe probleme administrativ-juridice; (2) grupul de lucru pe probleme de cultură, educație și tineret; și (3) grupul de lucru pe probleme sociale, de sănătate și muncă. Membrii acestor grupuri de lucru, ce includ reprezentanți ai comunităților RTT, precum și specialiști din cadrul unor ONG sau instituții publice, au discutat problemele semnalate și propunerile formulate în cadrul seminariilor locale,

și au identificat soluții concrete care să elimine obstacolele în calea integrării și să susțină demersurile ce vizează facilitarea accesului la servicii publice și relații pozitive cu comunitatea locală.

- Punctul național de contact pentru comunitățile de RTT – la sediul OFRR de pe str Dobrici nr 57-59, sector 2, București – în scopul dezvoltării dialogului intercultural între membrii comunităților de RTT, autoritățile cu competențe în domeniul migrației și societatea civilă. Se urmărește atât conștientizarea problemelor acestor comunități de către societatea civilă și autoritățile publice, precum și informarea membrilor comunităților de RTT cu privire la drepturile și responsabilitățile lor.

- Site-ul – www.migrant.ro – este în același timp un portal informativ, unde se pot găsi informații actualizate privind problematica migrației la nivel național și european, inclusiv informații utile privind demersurile administrative ale cetățenilor RTT, și un spațiu de dialog și comunicare.

- Revista Migrant în România – cuprinde articole despre problemele sociale, economice și politice ale resortisanților țărilor terțe, promovarea culturii lor în spațiul românesc, integrarea socială și profesională, comunicarea interculturală, precum și interviuri cu membrii comunităților de RTT și imagini care să surprindă aspecte din viața acestora.

- Conferința finală – va permite evaluarea demersurilor realizate în cadrul proiectului și stabilirea modalităților de menținere și dezvoltare pe viitor a mecanismelor de comunicare între RTT și autoritățile cu competențe în domeniul migrației.

Detalii privind activitățile realizate pot fi accesate pe site-ul www.migrant.ro și vor fi prezentate de asemenea în numerele viitoare ale revistei Migrant în România.

Institutul Intercultural Timișoara

Institutul Intercultural Timișoara (IIT) este o organizație neguvernamentală, autonomă cu activitate culturală, civică și științifică, fără scopuri politice, înființată în 1992, la inițiativa unui grup de cadre didactice, participante la o serie de seminarii internaționale organizate la Timișoara de Consiliul Europei. IIT a beneficiat încă de la înființare atât de sprijinul autorităților locale din Timișoara cât și de un parteneriat privilegiat cu Consiliul Europei, ce se menține și în prezent. Întreaga activitate a IIT este de altfel bazată pe valorile și principiile asumate de Consiliul Europei.

Prin programele și activitățile sale, IIT urmărește dezvoltarea dimensiunii interculturale în domeniile educației, culturii, cercetării științifice și la nivelul societății civile. Institutul Intercultural Timișoara promovează, de asemenea, climatul de toleranță și de comunicare interetnică specific orașului Timișoara și regiunii Banatului.

IIT are o rețea stabilă de parteneri, formată din instituții, organizații neguvernamentale și specialiști din România și din Europa. IIT colaborează cu Consiliul Europei în proiecte privind educația interculturală și pentru cetățenie democratică, problematica

romilor, a minorităților și a relațiilor interculturale, precum și în activități de tineret sau din domeniul politicilor culturale. În aceste domenii IIT are de asemenea și o prezență activă în programele Comisiei Europene. I.I.T. este membru al rețelei internaționale CIVITAS, coordonată de Center for Civic Education S.U.A. și a rețelei europene Youth Express Network.

Tematica proiectelor noastre

- Educație interculturală – proiecte care promovează introducerea educației interculturale în școli cu elevi majoritari și minoritari, precum și activități de educație non-formală adresate tinerilor și adulților. În acest context, s-au organizat numeroase sesiuni de formare, inclusiv cursuri online, au fost realizate diverse activități pilot și publicații.

- Educație pentru cetățenie democratică – promovarea în cadrul activităților școlare și extrașcolare a unor metode inovative de educație pentru cetățenie democratică, precum și facilitarea relațiilor între societatea civilă și autoritățile publice într-un cadru multicultural.

- Șanse egale pentru romi – colaborare cu diverse asociații ale romilor din România, pe teme legate de educație, imaginea romilor în mass-

media, dezvoltarea societății civile și întărirea relațiilor dintre autoritățile publice și comunitatea romilor.

- Promovarea unor relații de respect reciproc și de colaborare între majoritate și minorități – proiecte realizate în parteneriat cu organizații și instituții ale diferitelor comunități minoritare etnice și religioase din România. În acest context, o atenție particulară a fost acordată implicării tinerilor și problematicii combaterii discriminării.

- Promovarea cooperării transfrontaliere – proiecte de colaborare transfrontalieră și regională cu Serbia și Ungaria în domeniul tineretului, educației pentru democrație și turismului cultural.

La adresa www.intercultural.ro pot fi găsite informații privind

proiectele I.I.T., precum și documentele elaborate în cadrul acestora.

Institutul Intercultural Timișoara și problematica migrației

Din 2004 IIT a început colaborarea cu organizații din mai multe țări europene cu activitate în domeniul migrației. Cea mai importantă colaborare a fost cea cu o rețea de organizații preocupate de migrația în mediul rural: **RURAL – IN**, coordonată de Crucea Roșie din Spania. În acest context, IIT a putut oferi informații despre situația din România, îndeosebi partenerilor din țări cum sunt Spania, Italia, dar și Germania sau Austria, în care au migrat numeroși cetățeni români. În perioada următoare, în parteneriat cu organizații din Spania, IIT a realizat și un studiu sociologic

privind migrația romilor din România și Bulgaria spre Spania și alte țări din Europa Occidentală și de Sud.

Cu această ocazie am putut însă și afla despre diferite măsuri, proiecte și activități desfășurate în aceste țări, de organizații neguvernamentale sau de instituții publice, pentru facilitarea integrării migranților.

Aceasta ne-a determinat să explorăm problematica migrației în România și să stabilim contacte cu instituțiile și organizațiile preocupate de acest subiect.

În 2005 și 2006 am organizat la București, la Biroul Consiliului Europei în România, întâlniri ce și-au propus:

❶ formarea unei rețele de comunicare și schimburi de informații

între organizațiile active în domeniu și facilitarea includerii acestora în parteneriate internaționale;

❷ depășirea abordării focalizate exclusiv pe acordarea de asistență umanitară și juridică pentru refugiați, și imigranți în general, cu o situație dificilă, și promovarea unei abordări centrate pe susținerea integrării;

❸ dezvoltarea contactelor și dialogului cu reprezentanții diferitelor comunități de imigranți.

În 2007, în cadrul unui seminar cu participare internațională găzduit de Centrul Infoeuropa din București, am continuat aceste demersuri și am prezentat experiențe europene relevante, precum și evoluția dezbaterilor europene legate de gestionarea migrației.

În 2008, în cadrul Anului European al Dialogului Intercultural activități de acest gen au fost organizate și la Timișoara. Astfel, după o serie de contacte stabilite cu ocazia unui „forum cetățenesc” pe tema dialogului intercultural, organizat în 9 mai, Ziua Europei, în colaborare cu Biroul în România al Parlamentului European, am organizat în luna decembrie, în parteneriat cu biroul local al Oficiului Român pentru Imigrări și cu Instituția Prefectului din județul Timiș, o masă rotundă ce a pus bazele unui dialog tripartit între societatea civilă locală, instituțiile administrației locale și județene, și comunitățile de cetățeni ai altor state, atât din UE (un număr important de cetățeni italieni, spre exemplu, s-au stabilit în zona noastră) cât și din state ne-membre ale UE (RTT). Pe baza acestor experiențe, a fost elaborat proiectul ICS4RTT, descris în paginile anterioare.

Asociația DIVERS ETICA

DiversEtica este înființată la București în anul 2007 de către un grup de tineri uniți în spiritul diversității și al responsabilității necesare celor care o promovează: Mihai Buțincu, Liliana Enăchescu, Veronica Dănălache, Mara Crișu, Irina Ciocan și Adrian Onacă.

Asociația are ca scop desfășurarea unor acțiuni de identificare a nevoilor sociale ale cetățenilor, analiza și soluționarea lor viabilă în vederea permanenței dreptului la egalitate de șanse. În acest sens, DiversEtica are ca obiective: crearea de alternative educaționale cu scopul activării resurselor personale în vederea creșterii respectului de sine și a unei integrări reușite în activitatea profesională; informare și formare pentru nediscriminare, responsabilitate socială, etica diversității; elaborarea de analize sociale; organizarea dezbaterilor publice în vederea sensibilizării societății în privința respectului față de diversitate; cultivarea

și promovarea tradițiilor locale, sprijinirea creației și gândirii inovative în toate domeniile culturale; încurajarea dialogului interconfesional și a diversității religioase; dezvoltarea aptitudinilor de management al diversității pentru liderii formali și informal.

DiversEtica a fost implicată până în prezent într-o serie de proiecte dintre care amintim: International Romani Art Festival ediția a doua, Timișoara 2007, proiect al Asociației Culturale TURN; Inițierea în 2008 a unui apel către Primăria Municipiului București, la care au aderat cele mai reprezentative organizații de profil din țară, cu privire la lipsa de accesibilitate a străzilor din București pentru persoanele cu dizabilități, străzi aflate deja în construcție; Educație pro-diversitate (în parteneriat cu Asociația pentru Promovarea Diversității și Egalității de Șanse și Asociația Nevo Parudimos din Reșița).

DiversEtica anului 2009 are următoarea echipă:

Diana URECHE
Președintă de Onoare

Mihai Buțincu
Președinte

Aime Lema
Coordonator Departament Migrație

Andi Păcurar
Coordonator Departament Comunicare Publică

Daniel Vasile
Coordonator Departament Drepturile Omului

Diana Ureche
Președinte
de Onoare
Divers Etica

De ce propunem un asemenea program în România? Poate are o oarecare însemnătate faptul că refugiul a apărut pentru prima dată ca fenomen vizibil la sfârșitul Primului Război Mondial, în urma prăbușirii Imperiului Austro-Ungar, a celui Rus și a celui Otoman. În acest context, Europa Centrală și de Est a fost profund afectată, astfel încât, după Giorgio Agamben, un million și jumătate de ruși "albi", șapte sute de mii de armeni, cinci sute de mii de bulgari, un milion de greci și sute de mii de germani, unguri și români și-au părăsit țările pentru a se muta în alte locuri. Situații apăsătoare au apărut îndeosebi în Iugoslavia și Cehoslovacia, state nou-create în care 30 de procente din populație erau minorități aflate (ori mai curând așa trebuia să se creadă) sub protecția tratatelor internaționale. Câțiva ani mai târziu, dezlănțuirea urii rasiale din Germania, precum și Războiul Civil din Spania au adus Europei alte contingente de refugiați.

În The Menorah Journal 1943, amintește Agamben, Hannah Arendt publica articolul „We Refugees” în care, cu măiestrie, răstoarnă perspectiva asupra refugiului. Arendt însăși fiind o reprezentantă a acestei categorii, spune că refugiatul, care a pierdut toate drepturile dar nu dorește să fie asimilat cu orice preț unei noi identități, își contemplă condiția cu luciditate și primește în schimbul nepopularității sale un avantaj inestimabil: pentru el istoria nu mai este o carte închisă și politica încetează să mai fie privilegiul arienilor. El știe că expulzarea evreilor din Europa a fost urmată de expulzarea majorităților. Iar refugiații

Avangarda sau Resortisanții din Țările Terțe

expulzați dintr-o țară reprezintă avangarda oamenilor din acea țară.

Ar fi potrivit să ne oprim asupra faptului că nu orice Resortisant din Țările Terțe este un refugiat căruia exilul i-a fost impus. Cu siguranță însă auto-exilul face parte, într-o perspectivă mai mult sau mai puțin filosofică, din aceeași categorie. În contextul pe care globalizarea îl aduce în lumea de azi – cea a declinului inexorabil al statului-națiune – Resortisanții din Țările Terțe (RTT) trebuie priviți cu seriozitate dar și cu bucurie. Și, tot din perspectiva filosofiei politice, se cer re-așezate conceptele de bază ale acestui aspect cotidian în care tot mai multe persoane se deplasează și se desubiectivează, ceea ce Agamben a numit homo sacer. Sub auspiciile unei vechi legi Romane, sacer sugerează o existență paradoxală atât impusă cât și ocolită în societate, o viață despuiată de recunoașteri, drepturi și protecție. Ca și Arendt și Foucault, Agamben vede societatea modernă ca fiind dedicată lui homo laborans, o ființă luată în considerare doar atâta timp cât este productivă economic, decât ca ființă demnă din punct de vedere politic. Este inutil să adăugăm faptul că actele de discriminare îndreptate împotriva acestor categorii de persoane sunt greu de înlăturat, fiind extrem de confortabile.

În Uniunea Europeană, al doilea Raport al Agenției pentru Drepturi Fundamentale (FRA) analizează îndeosebi discriminarea îndreptată împotriva musulmanilor în 27 de țări membre ale Uniunii Europene. Rezultatele cercetării despre minorități și discriminare (dar și

despre victimizare) au fost date publicului acum câteva zile, în 28 Mai 2009. Raportul a fost prezentat în aceeași zi la Madrid, fiind o ocazie pentru dezbaterile cu tema: Debating Islamophobia. Conform directorului FRA Morten Kjaerum, musulmanii sunt tratați foarte diferit, aceasta depinzând în același timp de originea etnică precum și de țara de rezidență. Musulmanii intervievați nu au considerat religia lor ca fiind singurul motiv pentru discriminarea îndreptată împotriva-le. Una din trei persoane s-a simțit afectată de actele de discriminare în ultimele 12 luni, iar 11% au fost supuse crimelor rasiste. Cele mai ridicate niveluri ale discriminării se regăsesc în angajare (când angajarea este în fapt un element cheie al procesului de integrare).

FRA lansează cu îngrijorare un apel către toate guvernele țărilor europene pentru măsuri urgente de informare, formare, dezvoltarea capacității de monitorizare, prelucrare a datelor și raportare a incidentelor rasiste.

Rețeaua Equinet, din care fac parte instituțiile europene specializate în prevenirea și combaterea discriminării, este și ea alarmată după analiza comparativă făcută între primul Raport FRA despre minorități și discriminare (cercetare realizată în doar 14 țări membre ale UE) și cel despre care am făcut vorbire mai sus. Din această rețea face parte și Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, care este autoritatea de stat în domeniul discriminării, autonomă, aflată sub control parlamentar, garant al respectării și aplicării principiului

„Refugiații
expulzați dintr-o
țară reprezintă
avangarda
oamenilor din
acea țară”

(Hannah Arendt)

nediscriminării în România. România a avut al doilea mandat consecutiv în conducerea rețelei Equinet. Accentuăm acest fapt deoarece în Raportul FRA se ridică și problema slabei informări a persoanelor afectate cu privire la mecanismele instituționale și legislative care le protejează. Iar România nu face excepție. Discriminarea rasială este aproape inexistentă în petițiile adresate CNCD în cei șapte ani de funcționare. Ne simțim în acest sens responsabili de modul în care aceste mecanisme sunt înțelese și folosite de către cei cărora le sunt adresate. Este moral să nu discriminăm, dar morala nu poate avea o formă imperativă, cum ar sesiza Schopenhauer. Propunem așadar diversitatea ca temă de interes mundan.

- 1) **We Refugees**, by Giorgio Agamben, in *Symposium*, Volume 49, Issue 2, 1995, pp. 114-115
- 2) Richard Ek, **Giorgio Agamben and the spatialities of the camp: an introduction**, in *Geografiska Annaler Serries B: Human Geography*, Swedish Society for Anthropology and Geography, Blackwell Publ. Limited 2006, p 363
- 3) Giorgio Agamben, **Homo Sacer. Sovereign Power and Bare Life**, Stanford University Press, Stanford, CA., 1998, originally published in Italy, 1995
- 4) James Tunstead Burtchell, **Unpersons**, in *The Review of Politics*, No. 62(3), 2000, p 626
- 5) <http://fra.europa.eu/eu-midis>
- 6) vezi Raportul de Activitate al CNCD pe anul 2008, la www.cncd.org.ro

Asociația Cultura Păcii

Amadou Diouma Niang,
Director relații
internaționale
Asociația Cultura Păcii

Asociația Cultura Păcii a fost înființată în septembrie 2002 și are ca scop principal: promovarea valorilor, atitudinilor și formelor de comportament care reflectă respectul pentru viață, pentru ființele umane și demnitatea lor și pentru drepturile omului, respingerea violenței sub toate formele ei și aderarea la principiile dreptății, solidarității, toleranței și înțelegerii dintre popoare și între grupuri și indivizi; combaterea oricărei forme de discriminare.

Deși înființată în 2002, adevăratul debut a avut loc în 2004 cu proiectul "Better knowledge, better life", încheiat în 2005 finanțat prin programul Matra KAP de Ambasada Regală a Țărilor de Jos la București. Proiectul avea ca obiectiv să ofere sprijin grupului nostru țintă: cuplurile mixte și imigranții. Proiectul a oferit sprijin substanțial, specific și consistent sub forma primului Ghid al imigrantului din țară, cât și prin site-ul www.imigrant.ro (relansat recent) care acopereau toate problemele din viața de zi cu zi a unui imigrant

– legislație, regulamente, prevederi legate de statutul lor social și juridic, drepturile și obligațiile în țara gazdă. O a doua parte a proiectului a constat într-un studiu privind problemele principale întâmpinate de imigranți în procesul integrării. Acesta a dovedit că doar o colaborare între public și privat poate genera soluțiile adecvate pentru problemele noastre cotidiene.

Ca o consecință naturală, bunăvoința, determinarea și eforturile noastre au fost recunoscute prin invitația de a participa la Întâlnirea la Nivel Înalt a OSCE pentru Combaterea Discriminării și Promovarea respectului reciproc și a înțelegerii din iunie 2007 (OSCE High-Level Conference on Combating Discrimination and Promoting Mutual Respect and Understanding).

Incepând din anul 2006, experți europeni au identificat inițiativa noastră ca fiind singura de acest gen din țară și am fost invitați să participăm ca experți în proiectele E-drim și Mobikid,

sub finanțare Socrates. Partenerul român în aceste proiecte este TEHNE, Centrul pentru inovare și dezvoltare în educație (www.tehne.ro).

Din mai 2007 ACP este membru fondator al ENAR România, Coordonarea Națională a European Network Against Racism și deține o poziție de membru în Comisia de Politici și Lobby a ENAR până în anul 2010. ENAR este un corp consultativ al Comisiei Europene, care deține un punct de vedere cheie în dezbaterile pe marginea protecției împotriva discriminării din rațiuni de religie, de convingeri și de discriminare multiplă, dar și în punerea în practică a experiențelor noastre vizavi de implementarea directivei EU referitoare la egalitatea rasială, vizând acțiuni pozitive, compensații, sancțiuni etc.

În ultima perioadă ACP a derulat următoarele activități:

- Democratie și Curaj, faza pilot a unui proiect anti-rasism dedicat tinerilor din licee, finanțat

Amadou Niang, originar din Senegal și venit inițial pentru studii în România, a decis să se implice în fondarea Asociației Cultura Păcii după ce s-a confruntat el însuși cu dificultăți la instalarea în România, după căsătorie, soția sa fiind cetățean român. A considerat că experiența acumulată și cunoașterea modului în care funcționează sistemul administrativ pot ajuta alți cetățeni străini în interacțiunea lor cu sistemul administrației publice din România și prin intermediul Asociației Cultura Păcii a putut contribui la o mai bună informare și susținere a străinilor care locuiesc în România.

de Ambasada Regatului Țărilor de Jos, identificat de dl, Istvan Haller, secretar de stat la CNCD, ca o experiență unică în țară

- Africa in black and white – expoziție de fotografii a artistului sud-African, stabilit în România, Mark Oostendorp Săptămâna de acțiuni anti-rasism, 15 – 21 mai 2009, ca în fiecare an, membrii ACP organizează o serie de acțiuni, în cadrul campaniei la nivel european, sub egida rețelei UNITED (www.unitedagainstracism.nl) Acțiune pozitivă: de la teorie la practica în România, 2008 – Masa rotundă, Co-organizator împreună cu ENAR, București 21,10,2008 În cadrul programului de internship, realizat prin parteneriatul încheiat cu Universitatea din Bolzano, Italia, secția Master for conflict management and international peace operator, am realizat un studiu privind situația migrantilor din centrele închise din România, centrele de refugiați, a imigranților ilegali, realități vs. proiecții-prognoze-perspective Colaborare cu Vienna Universitatea de Economie și Administrarea Afacerilor din Viena, Institutul Ludwig Boltzmann pentru Drepturile Omului și Academia de Științe a Austriei, în cadrul unui proiect de cercetare a rețelelor din Europa Centrală și de Est. Punctul principal al cercetării constă în identificarea rețelelor de producție, identificând actorii principali și poziția lucrătorilor migrați și drepturile lor în aceste rețele. Campanie de

Participări internaționale

- Prima întâlnire a Platformei Sociale a Agenției pentru drepturi fundamentale (FRA) 7 - 8 octombrie 2008, Viena
- Conferința privind drepturile imigranților – Kosice, Slovacia, organizată de Ambasada Franței în România și Ambasada Franței în Slovacia – 23 octombrie, 2008
- Sesiune de consultări cu dl Alain Gilette, magistrat al Curții de Conturi a UE, derulată la recomandarea Ambasadei Franței, în cadrul auditării procedurilor interne ale ORI – decembrie 2008
- Conferința europeană Perspective internaționale privind acțiunea pozitivă, 19 - 20 februarie 2009, Bruxelles, Belgia, organizată de Universitatea Bradford, UK.

Studiul realizat în 2004 de Asociația Cultura Păcii în cadrul proiectului „Better knowledge, better life” a fost primul din România care a scos în evidență unele aspecte ce sunt acum detaliate în cadrul proiectului ICS4RTT. Astfel, au fost puse în evidență o serie de probleme în relația dintre cetățenii străini și autoritățile publice din România, a fost semnalat gradul redus de informare al cetățenilor străini privind cadrul legal ce reglementează statutul lor și drepturile de care beneficiază în România și a fost argumentată necesitatea îmbunătățirii comunicării, creșterii transparenței și înființării unor structuri care să faciliteze informarea și consilierea străinilor care locuiesc în România, inclusiv a celor care fac parte din cupluri mixte în care un soț este cetățean român.

advocacy – 18 decembrie 2008 – ziua internațională a migrantilor, în parteneriat cu December 18 (www.december18.net). Vizită de studiu

la Paris, la organizații ale imigranților sau care luptă pentru drepturile imigranților, realizată cu sprijinul Ambasadei Franței la București.

Organizația Femeilor Refugiate în România (OFRR)

Organizația Femeilor Refugiate în România (OFRR) este o organizație non-guvernamentală înființată în anul 2000, în cadrul unui program finanțat de către Agenția Națiunilor Unite pentru Refugiați, cu scopul de a promova și de a susține valorile democratice și drepturile fundamentale ale omului, în special acelea ale femeilor și copiilor refugiați și migranți pentru integrarea lor în societatea Românească.

Refugiații sunt persoane care au fost forțate să își părăsească țările de origine de pe urmă unor temeri justificate de a fi persecutate pe motiv de rasă, religie, naționalitate, apartenență la un grup social sau opinie politică. Ei beneficiază de protecție internațională oferită de către țara care i-a găzduit: Țara de azil.

OFRR este singură organizație condusă de către refugiații și alte persoane care au dobândit o formă de protecție în România. O atenție deosebită este acordată nevoilor femeilor refugiate.

Activități desfășurate de noi cuprind: forumuri de discuții, activități culturale și evenimente de sensibilizare a opiniei publice, schimburi de experiență, cursuri de instruire și servicii de informare, grupuri de într-ajutorare și asistență umanitară, conferințe, seminarii, mese rotunde și dezbateri, dezvoltare de parteneriate și activități comune cu instituții similare.

Principalul nostru proiect în anul 2009 este finanțat de către Agenția ONU pentru Refugiați și urmărește sensibilizarea refugiaților și a altor persoane de interes, despre virusul HIV/SIDA și teme de interes precum igiena și sănătatea reproducerii.

„Dezvoltarea comunitară și de abilități ale refugiaților sunt principii de bază adresate prin activitățile noastre. Suntem convinși că aceste aspecte trebuie luate în considerare atunci când ne adresăm implicării active în procesul de integrare, pentru o integrare ușoară în societatea gazdă. Adresez

Mbela Nzuzi
Președinte
Organizația Femeilor
Refugiate în
România

mulțumiri deosebite refugiaților, partenerilor noștri și sponsorilor pentru sprijinul acordat Organizației Femeilor Refugiate în România.

Dumnezeu să vă binecuvânteze!

Cristina Duran Florescu
Organizația
Femeilor Refugiate în
România

Impresii de migrant

Cu toții am auzit de pășări migratoare. Aici lucrurile sunt clare. Ni s-au explicat de mult la zoologie.

Și de popoare migratoare am auzit. Doar am învățat la istorie. Dar asta a fost tare, tare de mult în trecutul nostru.

Mai știm despre comunități de altă etnie care trăiesc alături de noi, românii. Fie ca sunt germani, lipoveni, greci, italieni, polonezi, rromi, maghiari, huțuli, etc., ei sunt de mult aici. Știm că dintre ei s-au ridicat personalități care au avut o contribuție activă la dezvoltarea României (Carol Davilla, Effingham Grant, domnitorul Vasile Lupu, Grigoras Dinicu ca să citez numai câteva nume). Nu ne punem prea multe întrebări despre ei dar știm că au venit din altă parte.

Adică, în termeni moderni, au fost migranți.

În ultimul timp se aude din ce în ce mai des vorbindu-se despre emigranți, imigranți, migranți economici sau de alta natură, fluxuri migratorii, politici de gestionare a acestor fluxuri, integrare a migranților și multe altele. Ba chiar am devenit mulți dintre noi, romanii, migranți.

Ce știm despre toate astea și mai ales ce știm despre acești oameni care vin în România în calitate de migrant ?

Cu ce se deosebesc ei de noi autohtonii, în afară de semnele evidente de la prima vedere (limba vorbită, aspectul exterior, semne religioase purtate, sau mai știu eu ce)?

De ce au venit? Au dificultăți aici? Ce dificultăți au? Au toți

aceleași probleme? Cum se descurcă? Ce întrebări își pun?

Domeniul este foarte vast și putem să vorbim multe.

Am să încerc să vă spun câteva cuvinte din experiența proprie.

Eu sunt româncă și migrantă, cu o bogată tradiție personală, familială și a mediului în care am trăit. De fapt, de când m-am născut, acum mai bine de 50 de ani, am avut totdeauna migranți în jurul meu.

Viața a făcut că am avut o lungă experiență (15 ani) de migrant eu însumi. Iar, de 5 ani de când m-am întors în țară, am prieteni și muncesc printre și pentru migranți.

Indiferent de ce ai migrat undeva și cât timp vei sta, când ajungi vrei, ca orice om, să te simți « acasă ».

Lasând deoparte aspectele juridice și administrative privind statutul legal, pe plan personal ai o mulțime de dificultăți de depășit.

Ai multe de învățat dar trebuie s-o faci pentru că vrei să te regăsești, să te acomodezi, să te adaptezi, să te integrezi. Ai nevoie să poți ancora, să prinzi rădăcini.

Totul, sau aproape totul, este nou, necunoscut poate, diferit în mod sigur.

În primul rând limba, pe care vrei și trebuie s-o înveți cât mai repede. Felul de a vorbi și de a se exprima poate crea confuzii. Trebuie să fii atent.

Climatul, mâncarea, legumele, fructele, vegetația, peisajul, chiar mirosurile, lumina, sunt diferite. Îmbrăcămintea, codurile vestimentare,

„Totul sau aproape totul este nou, necunoscut poate, diferit în mod sigur.”

codurile sociale, tradițiile sunt altele.

Apoi, codurile de comunicare: cum să le cunoști, cum să le înveți ca să eviți gafele sau conflictele. Cum să legi relații cu oamenii, să ai contacte, să-ți faci prieteni. Pentru că ai nevoie să nu fii singur, ai nevoie de oameni. De alții ca tine cu care să poți discuta despre dificultățile tale și să găsești un sfat, să faci schimb de idei. De localnici că să-i cunoști și să te cunoască nu numai pe tine ca persoană, dar și ceea ce reprezintă tu, cultura, tradițiile tale.

Pentru că, deși vrei să te integrezi, nu vrei să-ți pierzi identitatea culturală, simți, știi că asta este contribuția ta la noul tău « acasă », lucru benefic pentru toți, dealtfel.

Migranți în România

Oana Neșțian
Institutul Intercultural
Timișoara

Cine sunt în prezent imigranții în România? Câți sunt la număr și de unde provin ei? Răspunsul la o asemenea întrebare nu este simplu, neexistând încă un set de criterii unanim acceptate pe baza cărora să poată fi colectate și făcute publice date statistice. Printre datele disponibile în prezent sunt cele privitoare la numărul cetățenilor străini cu drept de ședere temporară sau permanentă în România. Astfel, la 31 august 2009, în România se aflau înregistrați cu ședere legală 59.017 străini. Dintre aceștia, 49.497 cu ședere temporară și 9.520 cu ședere permanentă.

Din punct de vedere al scopului pentru care străinii au obținut un drept de ședere temporară, cei mai mulți erau membri de familie ai cetățenilor români (17.264), în scop de studii (12.510) și angajare (9.347). Situația detaliată a scopurilor este următoarea:

Din punct de vedere al țărilor de origine, cei mai mulți străini cu ședere temporară sunt din Republica Moldova (16.134), Turcia (8.347) și China (6.024). În ceea ce privește străinii cu ședere permanentă, cei mai mulți sunt din China (2.057), Turcia (1.534) și Siria (1.014).

Acestora li se adaugă și aproximativ 1000 de cetățeni străini care beneficiază de o formă de protecție în România, cea mai mare parte dintre aceștia având statutul de refugiați.

Dacă se compară aceste date cu cele din anii anteriori se poate constata o creștere susținută, accelerată după integrarea României în UE, dar oarecum încetinită în ultima perioadă, pe fondul crizei economice. Analizând datele de mai sus putem constata totodată că, prin faptul că o mare parte dintre imigranți (o treime

din numărul total) sunt membri de familie ai unui cetățean român, dispunând deci, cel puțin potențial, de un sprijin direct în demersurile de integrare. De asemenea, dintre cei care sunt veniți la studii (aproximativ un sfert din numărul total), probabil doar o parte au intenția de a se integra în societatea locală și a rămâne pentru o perioadă mai îndelungată în România, restul având doar nevoie de sprijin pentru a putea duce o viață echilibrată pe durata studiilor.

Opinia publică cu privire la străini din România

O altă întrebare importantă se referă la atitudinea generală a populației față de străini în general, și față de cei care solicită protecție în calitate de refugiați, în special. Dezvoltarea unei societăți primitoare și incluzive este o pre-condiție pentru o integrarea reușită. Atunci când membrii societății înțeleg cu adevărat motivele pentru care refugiații sunt nevoiți să își părăsească țara și motivele pentru care protecția refugiaților este o obligație morală și legală în toate țările europene, ei vor face tot posibilul să creeze un mediu în care refugiații să își poată reface viața. Totuși, crearea unui mediu primitor, care încurajează și susține integrarea refugiaților depinde de mai multe

TOTAL GENERAL ȘEDERE TEMPORARĂ	49.497
MEMBRU FAMILIE CETĂȚEAN ROMÂN	17.264
STUDII	12.510
ANGAJARE	9.347
REÎNTREGIREA FAMILIEI	4.042
ALTE SCOPURI	3.152
ACTIVITĂȚI COMERCIALE	2.164
ACTIVITĂȚI RELIGIOASE SAU UMANITARE	1.018

entități. Guvernul, mediul, mass-media și sistemul educativ au un rol important în susținerea înțelegerii și solidarității și în asigurarea informării publice corecte și echilibrate.

Conform raportului cercetării privind percepția populației cu privire la străinii și refugiații din România, realizată de Oficiul Român pentru Imigrări în septembrie 2008, opinia despre străinii și refugiații care locuiesc în România este, în general, neutră, chiar favorabilă: 47,3% dintre respondenți au declarat că au o părere nici bună, nici proastă despre străini, iar numărul celor care au o părere bună (33,3%) este mai mare decât al aceluia cu o părere proastă (9,9%). În ceea ce privește influența străinilor asupra dezvoltării țării, datele confirmă părerea neutră, chiar favorabilă a populației: aproape jumătate dintre respondenți (49%) consideră că prezența străinilor în România nu are nici un efect bun, nici unul rău asupra dezvoltării țării noastre, iar peste un sfert dintre aceștia (28,4%) declară că această influență este una bună.

Se remarcă o lipsă a informației în rândul populației în ceea ce privește străinii: aproape o treime consideră că în România trăiesc peste 1 milion de străini, doar 14,6% indicând cu aproximație numărul corect de străini și refugiați. Aproape o treime dintre respondenți (29,3%) cred că în acest moment în România trăiesc peste 100.000 de refugiați, deci de zece ori mai mult decât cifra reală. Principalele informații despre străini sau refugiați sunt oferite de mass-media: mai mult de trei sferturi dintre respondenți

(76,7%) au aflat cele mai multe lucruri despre străini și refugiați din mass-media, fără a exista o experiență directă cu aceștia (82% nu au stat de vorbă niciodată cu un refugiat, doar 15% cunoscând personal un refugiat).

În general, refugiații sunt văzuți ca persoane harnice, muncitoare, religioase, la locul lor responsabile, provenind din țări asiatice sau arabe. În măsură mai mică, aceștia sunt asociați cu atribute precum „violenți”, „agresivi”, „leneși”, „indisciplinați”. Mai mult de un sfert dintre respondenți consideră că principalul motiv pentru care străinii se află în România este să facă afaceri (29%) sau să muncească (28,6%).

Asistența oferită de către autorități refugiaților este puțin cunoscută în rândul populației (71% din populația vizată admite că nu cunoaște serviciile pe care autoritățile le acordă persoanelor refugiate, iar 79% nu cunosc drepturile persoanelor refugiate din România). În ceea ce privește integrarea persoanelor refugiate, gradul cel mai ridicat de responsabilitate este transferat asupra Guvernului (50,1% dintre respondenți), în timp ce 44% dintre respondenți consideră că autoritățile din România ar trebui să acorde mai multe drepturi persoanelor refugiate, iar 28% consideră că acest lucru nu este necesar (28% nu pot formula o opinie cu privire la acest lucru).

Oamenii sunt foarte puțin conștienți de rolul pe care ar putea să îl aibă în sprijinirea refugiaților. În ceea ce privește reprezentarea conceptului

de integrare socială în rândul populației, mai mult de jumătate dintre respondenți (50,4%) sunt de părere că principalul lucru pe care un refugiat ar trebui să-l facă pentru a se integra într-o comunitate este de a învăța limba, urmat de obținerea unui loc de muncă (27,6%). Mai puțini acordă importanță învățării culturii și obiceiurilor românești (8,1%) sau abilităților de comunicare ale refugiaților (4,9%).

Așadar, opinia publică față de refugiați este în general neutră sau favorabilă. Cu toate acestea, există necesitatea unei clarificări conceptuale privind diferențele dintre refugiați și celelalte categorii de străini din România. Este necesară, de asemenea, o informare mai clară cu privire la drepturile refugiaților, instituțiile responsabile pentru integrarea persoanelor refugiate și rolul pe care îl poate avea fiecare persoană în sprijinirea refugiaților. Mass-media, fiind principalul mijloc prin care populația află despre refugiați, joacă un rol important, prin modul în care reflectă problematica refugiaților, în impactul politicilor și programelor de integrare. Trebuie acordată o mare atenție modului în care sunt prezentate informațiile, pentru a evita dezinformările și exagerările.

În numerele următoare ale revistei vom continua să prezentăm și să analizăm date statistice privind străinii rezidenți în România, rezultatele unor studii referitoare la atitudinile populației față de aceștia, dar și opiniile cetățenilor străini față de șansele pe care le oferă societatea românească pentru integrare.

Proiecte privind migrația în România

Ne propunem ca în fiecare număr al revistei noastre să oferim spațiu pentru prezentarea unor organizații, a unor comunități (etnice, naționale sau religioase), sau a unor proiecte care vizează integrarea imigranților. În acest număr se prezintă (în pagina alăturată)

Organizația Studenților Basarabeni. Semnalăm de asemenea proiectele aflate în prezent în derulare și care sunt finanțate în cadrul Programului European privind Gestionarea Fluxurilor Migratorii, gestionat de Oficiul Național pentru Imigrări.

Proiectul nostru, ICS4RTT, a fost printre primele proiecte finanțate din **Fondul European pentru Integrarea RTT**. În afară de acesta, se derulează în prezent următoarele proiecte (cu termen de finalizare în 31.12.2009):

TITLU: “Program de educare și integrare pentru resortisanții țărilor terțe”;
COORDONATOR: Fundația Familia;
OBIECTIVE: formarea în comunitate a unui nucleu specializat care să ofere pentru 35 de persoane provenite din rândul resortisanților țărilor terțe cu ședere legală în România din Municipiul Galați posibilitatea de educare și integrare ocupațională; asigurarea de acțiuni cu scop de educare, învățare și culturalizare timp de nouă luni pentru 35 de persoane provenite din rândul resortisanților țărilor terțe cu ședere legală în România din Municipiul Galați; sensibilizarea opiniei publice din Municipiul Galați, pe parcursul a nouă luni, privind problematica persoanelor ce provin din rândul resortisanților țărilor terțe pe teritoriul României.

TITLU: “Comunicarea interculturală – factor de integrare socială”;
COORDONATOR: Societatea Filantropică Diana;
OBIECTIV: Crearea unui cadru de integrare socială a resortisanților prin organizarea de cursuri de comunicare interculturală la nivelul resortisanților și al funcționarilor publici.

TITLU: “Bun venit în România! – Îmbunătățirea cunoștințelor resortisanților statelor terțe cu privire la drepturile, obligațiile precum și posibilitățile lor de integrare în societatea românească”;
COORDONATOR: ARCA - Forumul Român pentru Refugiați și Migranți; Parteneri: Fundația Soros România și ADO SAH ROM.
OBIECTIV: Îmbunătățirea accesului RTT la informații referitoare la drepturile, îndatoririle și oportunitățile de integrare în România, creșterea gradului de relevanță a informațiilor oferite RTT, prin instituirea unui sistem de consultare a membrilor comunităților acestora și ameliorarea comunicării dintre RTT și societatea gazdă.

TITLU: “Împreună cu și pentru resortisanții țărilor terțe”;
COORDONATOR: Asociația pentru Rezolvarea Alternativă a Disputelor - ADRA;
OBIECTIV: Crearea unui cadru de informare și integrare socială a RTT care se află pe teritoriul României, prin elaborarea unui instrument de diseminare a informațiilor cu privire la drepturile, obligațiile și oportunitățile de integrare a acestora.

Din **Fondul European pentru Refugiați** sunt finanțate în prezent proiectele:

TITLU: “Consiliere și asistență juridică pentru solicitanții de azil – 2009”;
COORDONATOR: Consiliul Național Român pentru Refugiați (CNRR);

TITLU: “Integrarea solicitanților de azil în societatea românească”;
COORDONATOR: Organizația Salvați Copiii;

TITLU: “Asistența beneficiarilor unei forme de protecție de pe raza teritorială a centrelor de cazare pentru asigurarea unei locuințe”;
COORDONATOR: ARCA – Forumul Român pentru Refugiați și Migranți;

TITLU: “Sprijinirea persoanelor cu o formă de protecție în procesul de obținere a cetățeniei române”;
COORDONATOR: ARCA – Forumul Român pentru Refugiați și Migranți;

TITLU: “Îmbunătățirea consilierii și asistenței juridice pentru solicitanții de azil - 2009”;
COORDONATOR: Consiliul Național Român pentru Refugiați (CNRR).

Organizația Studentților Basarabeni din România

Tinerii români din Basarabia au început să vină la studii în România în jurul anului 1992, la scurt timp după prăbușirea colosului sovietic. Deși centrele universitare românești pregătiseră mai multe generații de studenți basarabeni, o structură cu caracter juridic care să-i reprezinte în spațiul românesc și să militeze pentru interesele și drepturile lor s-a înființat abia în anul 2001. Este vorba de Organizația Studentților Basarabeni din Timișoara – deschizătoare de drum ONG-istic pentru tinerii din Basarabia și liantul inițiativelor creatoare studențești. Înființarea acestui ONG reflectă dezideratul studenților basarabeni de a se afirma în mediul românesc și de a demonstra legătura firească dintre specificul cultural basarabean și cel autohton. Principala misiune a acestei organizații este educarea tinerilor în spirit național, democratic și pro-european – ingrediente indispensabile pentru formarea tinerilor de care aceștia au fost privați din cauza factorilor istorici, politici și sociali nefavorabili.

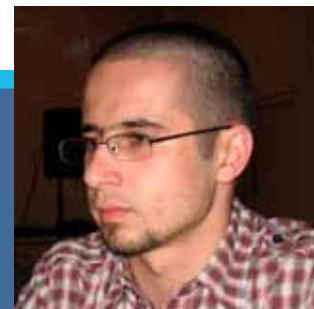
Ceea ce ne-a mînat în lupta deloc ușoară a promovării imaginii tinerilor din Basarabia au fost câteva obiective pe care ni le-am fixat încă de la început și la care nu vom renunța niciodată. Primul și cel mai important dintre ele este crearea unei relații cât mai strînsă între tinerii de pe ambele maluri ale Prutului aflați la studii în Timișoara. Urmărim să realizăm aceasta prin implicarea lor în diverse activități și colaborarea cu organizații neguvernamentale. Culturii îi revine un rol esențial în consolidarea relațiilor dintre tineri, drept pentru care proiectele culturale vin în ajutorul cultivării spiritului

național al acestora. Aspirațiile societății românești către valorile democratice și pro-europene nu i-au putut ocoli nici pe basarabeni care studiază aici și care constituie cheia integrării și dezvoltării reușite. Deși suntem o organizație apolitică, ne propunem, de asemenea, să informăm societatea civilă din țară asupra diverselor evenimente politice și social-culturale din Republica Moldova, România și restul lumii. Aceasta a fost dovedită cu prisosință în timpul evenimentelor dramatice de pe 7 aprilie care au scandalizat opinia publică mondială.

“Nasc și la Moldova oameni”, cum a spus Miron Costin cu mai bine de trei secole în urmă - valabil atunci la fel ca și acum. Astfel că organizația noastră nu a putut rămâne indiferentă față de realizările de seamă ale personalităților culturale sau din alt domeniu din Basarabia. Datoria noastră morală este să le aducem la cunoștința publicului românesc. Și nu în ultimul rând, dorim să informăm societatea civilă românească de problemele pe care le întâmpină basarabeni în Republica Moldova sau România.

Pe parcursul celor zece ani de existență, OSB și-a trecut în CV numeroase activități. Dintre acestea, amintim:

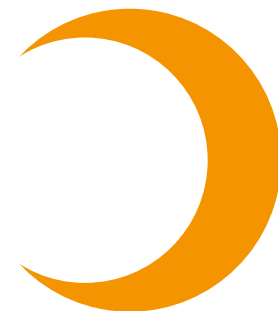
- Congrese internaționale cu dezbateri între studenți și specialiști în domenii, precum: istorie, cultură, sociologie, drept, etc.
- Comemorarea evenimentelor istorice de mare însemnătate pentru dezvoltarea spiritului românesc de pretutindeni;
- Mitinguri de solidaritate în timpul momentelor de răscruce ale societății românești

Iurie Mocanu
Organizația Studentților
Basarabeni Din România

- Școli de vară cu participarea a sute de studenți din toată țara și din străinătate
  - Organizarea anuală a Festivalului Zilele Basarabiei – piatra de temelie a OSB;
  - Competiții pe diferite discipline sportive între ONG-uri;
  - Excursii de informare la principalele centre istorice și culturale din țară
  - Publicații studențești cu acoperire în principalele centre universitare și comunități românești din afara granițelor;
  - Campanii de informare, promovare și apărare a drepturilor omului;
  - Cursuri de cultură românească, film și dezbateri;
  - Marșuri de protest împotriva inadvertențelor clasei politice;
  - Lansarea portalului de informare www.basarabeni.ro
  - Conferințe pe teme studențești cu participarea oficialităților și reprezentanților autorităților publice;
  - Lansarea revistei basarabeni.ro
  - Olimpiade studențești
- Dar cum basarabeni nu uită nici să se ditreze, printre activitățile noastre se numără și organizarea Balului Bobocilor, ajuns anul acesta la cea de-a șasea ediție. Acest eveniment are drept scop întâmpinarea noii generații de tineri basarabeni sosiți la studii în România. Așadar, din program nu pot lipsi buna dispoziție, entuziasmul și optimismul. Tot ce am făcut până acum, obiectivele pe care ni le-am propus, și determinarea ce ne caracterizează ne recomandă drept o organizație de perspectivă și ancorată în realitatea românească.

Dr. Ahmed Mazhar Nackeshbandi

interviu realizat
de Amadou
Diouma Niang,
Director relații
internationale
Asociația
Cultura Păcii

Sosit în România în 1976 pentru studii în medicină, Doctor Ahmed a ales pe urmă să se stabilească în țară. Doctor în științe medicale cu specializare în chirurgie cardio-vasculară, Dr. Ahmed este și Președintele Fundatiei Centrul Cultural Islamic Semiluna, o organizație neguvernamentală care, de 16 ani, are ca scop integrarea comunităților de străini, mai ales de religie musulmană, în societatea românească.

Puteți să îmi spuneți când și de ce ați venit în România?

Am început medicina într-o țară arabă dar din motive politice survenite atunci am plecat în Franța, o țară care s-a dovedit foarte scumpă pentru mine. Astfel, am stat doar câteva luni acolo. Apoi am venit în România la sfârșitul anului 1976 pentru că știam că aici cheltuielile lunare erau pe măsura buzunarului meu. La vremea respectivă, studiile de medicină erau foarte cotate în România. Astfel, foarte mulți străini din toate țările veneau la studii în România. Iată motivul pentru care am venit aici.

Odată terminate studiile, de ce ați rămas în țară?

Am rămas în România după studiile mele pentru că, între alte motive, nu aveam unde să mă duc. Am profitat de această împrejurare pentru a-mi continua studiile. După specializare, m-am înscris la doctorat. Examenul de absolvire a doctoratului fiind programat în luna decembrie, m-am trezit cu revoluția din 1989 pe

cap. Întrunirea comisiei profesionale nu a fost posibilă iar examenul meu final a fost atunci amânat până în mai 1990. După doctorat, am avut ocazia să lucrez ca medic chirurg senior, cu carte de muncă, la spitalul Fundeni. Am fost printre primii străini angajați la Fundeni ca medic chirurg.

Apoi v-ați căsătorit. Copii dvs sunt născuți în România. Vă simțiți integrat în societatea românească, chiar dacă aveți cețătenie română?

Am cețătenie din 1992. Copiii mei au învățat aici, au trăit aici. Practic ei simțeau instinctiv că sunt atașați de această țară mai mult decât de orice altă țară pentru ca aici au crescut. Și eu am petrecut cea mai frumoasă parte din viața mea aici. Cu bine și cu rău, cu amintiri și cu rememorare. Practic aici am petrecut tinerețea mea. Din acest punct de vedere mă simt atașat de această țară dar cuvântul integrat sau expresia bine integrat sunt termeni foarte largi. Aș vrea să fiu foarte bine integrat dar eu cred

că încă nu s-a materializat această dorință din mai multe motive.

Vrem să fim bine integrați fără să pierdem din specificul nostru ca persoană și cultură. De asta nu pot să vă răspund numai personal. Aș vrea să fiu foarte bine integrat dar după ce știu ce înseamnă integrare. Oare este dizolvare în această societate? Oare este pierderea culturii mele? Este să-mi pierd personalitatea mea și să câștig o altă personalitate? Eu nu știu ce înseamnă integrare? Eu cred ca Romania face parte din acest proiect numit U.E. Eu pot să vă dau un răspuns foarte clar și cred că foarte la punct, anume că : pe cât Romania se simte integrată în Uniunea Europeană, pe atât mă simt și eu integrat în societatea românească. Deci dacă România ca stat, cu toate puterile ei se simte integrată în aceasta societate multiculturală, și eu tot la fel. Fiindcă are dorință să fie foarte bine integrată și eu am această dorință. Noi, eu și dvs, ca și resortisanții țărilor terțe, când vorbim de integrare ne gândim la toate aceste aspecte, la fructificarea unui șir de ani de luptă

pentru o viață multiculturală în Europa. Aș vrea să fiu foarte bine integrat.

De câțiva ani asistăm totuși la o îmbunătățire a legislației care reglementează regimul străinilor în România. Ce bilanț faceți al politicii de integrare a străinilor din România?

Eu cred că integrarea este o necesitate, nu un lucru care se dă.

Când vorbim de legislație, vorbim de un lucru care se dă. Pentru că și foarte mulți străini care vin aici, migranți, emigranți, în ghilimele, sau unii care au venit ca mine, câteodată cer de la stat mai mult decât dau ei, participă ei. Și câteodată ei cred că dreptul se dă nu se ia. Eu cred că integrarea este o necesitate la care trebuie să participăm și noi. Când ajungem noi să credem acest lucru, că e o valoare, atunci putem să spunem că am făcut ceva. Eu prin prezența mea aici m-am implicat, prin fundația la care sunt co-fondator, în activități care să contribuie la buna integrare a străinilor. Noi spunem bună integrare. Eu nu am folosit cuvântul integrare ci bună integrare, atâta timp cât eu ca persoană îmi păstrez cultura. Dacă integrarea înseamnă asimilare, să îmi pierd identitatea, atunci nu mai sunt bun pentru această societate. Iată motivul pentru care am înființat acest centru cultural, să învățăm copiii noștri, să învățăm și noi,

ca să fim prezenți cu cultura noastră în acest mozaic multicultural care se numește societatea românească.

Eu nu pot să dau la alții dacă nu mă prezint foarte bine. Nu știu despre legi. Dvs știți mai bine. Eu știu despre fapte. Încă nu suntem bine integrați. Cine este vinovat? Poate că și noi suntem.

Credeti ca statul român ia în considerare nevoile resortisanților țărilor terțe care trăiesc în România?

Nu cred, dar asta nu înseamnă că el face acest lucru voit. Statul român a avut relații foarte bune cu străinătatea. Noi vorbim de instituțiile statului român.

Prezența străinilor cu ședere legală în această țară a fost întreruptă timp de aproximativ 40 de ani, din perioada comunismului înapoi.

Experiența oficialităților sau a instituțiilor statului român este exact cum este experiența prezenței mele aici, ca unul care a fost aici la studii, a plecat, apoi a revenit ca să se stabilească în țară. Ne lovim de foarte multe probleme pe care încercăm să le rezolvăm împreună.

Nu cred că România a ajuns să fie ca și în Marea Britanie, Suedia sau Statele Unite ale Americii. Cine spune acest lucru face o greșală foarte mare, dar

„Vrem să fim bine integrați, fără să pierdem din specificul nostru ca persoană și cultura.”

pot să spun că dorința sau voința este mai mare decât acolo. Nu de dragul străinilor ci pentru că România vrea, pentru că România este convinsă, este hotărâtă, cu toate laturile ei politice, să intre în U.E. și asta înseamnă să aplice toate legislația europeană.

Eu nu cred că am ajuns la targetul sau plafonul pe care îl dorim noi. Dvs sunteți jurist. Cunoșteti foarte bine legislația, mai bine decât mine. Față de România, țările vest-europene au avut multă mai multă experiență. Prezența străinilor ca rezidenți datează în cazul lor de aproximativ un secol. Cu tot ce înseamnă asta.

Victor Yila

interviu realizat de Amadou Diouma Niang, Director relații internaționale Asociația Cultura Păcii

Artist, cântăreț, profesor la Universitatea Tehnică de Construcții București, Victor Yila nu mai are nevoie de nici o prezentare. Sosit în România de la începutul anilor '90 pentru studii universitare, el s-a instalat definitiv în țara sa de adopție după terminarea studiilor. Căsătorit cu Oana, o româncă, acest congolez din naștere este și cetățean român din decembrie 2007.

Cum ați ajuns în România și de ce?

Sunt în România deja de foarte mult timp. Am venit la studii, după ce am absolvit Facultatea de Litere și de Științe Umane din Brazzaville, Congo. În România, am obținut diploma de inginer în construcții. Am studiat, pentru o foarte scurtă perioadă de timp, și la o facultate de artă și de teatru din București. Am intrat direct în practică fără să termin această facultate; mi-am dat seama că în acest domeniu diploma nu prea contează.

Marele public îl cunoaște mai degrabă pe Victor Yila comicul. Sunteți și profesor, cântăreț și sportiv. Un parcurs frumos și un model de integrare reușit, nu e așa?

Bine spus. Pentru că împreună cu colegii mei de la Grupul Vouă apărem pe un canal de televiziune privat aproape în fiecare seară, e normal ca majoritatea românilor să mă știe mai mult ca actor, comic decât ca profesor.

În domeniul muzical, am un parcurs frumos, să zicem. De fapt, acum câțiva ani, am observat că era o nișă neexploată în acest domeniu, în sensul că nu exista un negru, un african să zicem, care să cânte folclor românesc. Am profitat de această ocazie pentru a ocupa acest loc. Și, marea mea surpriză, a fost un succes extraordinar. Unele persoane cred că am devenit un pic deranjant. Au impresia că ocup locul lor, că iau din spectacolele lor, concertele lor. Dar, este loc pentru toată lumea. Nu mi-e rușine să zic că sunt invitat aproape în fiecare weekend la nunți, botezuri românești și alte activități culturale și artistice pentru comune și orașe organizate de primării.

African, sunteți mai degrabă pasionat de muzica populară românească. Cum vă explicați asta?

Ca orice african, ritmul e în sângele meu, eu ador să dansez și n-am făcut mari eforturi pentru

a intra în dansul românesc, în folclorul autentic românesc. Pentru că mișcărilor fiind aproape africane m-am simțit ca în Africa.

Spuneți-mi ceva despre Echipa Națională de Fotbal a Artiștilor din România.

Sunt vice-președintele acestei echipe. Echipa participă sau organizează diverse meciuri demonstrative. Majoritatea coechipierilor mei sunt muzicieni, circa 75%. Sunt și actori, manechini și creatori de modă.

Participăm la diferite evenimente, în timpul zilei jucăm un meci demonstrativ de fotbal cu echipa locală, iar seara organizăm un mare spectacol muzical. Am fost vice-campioni mondiali de fotbal anul trecut și acum doi ani, când am participat la turnee organizate în Rusia cu, printre alții, brazilieni, argentinieni, camerunezi. E ceva plăcut și e foarte frumos. Ziua jucăm cu plăcere și seara cântăm cu bucurie.

De o vreme telespectatorii vă vad și la alte televiziuni fără restul trupei Vouă. Ce legătură mai păstrați cu aceasta trupă teatrală?

Grupul Vouă evoluează la Național TV cu care avem un contract care va lua sfârșit în septembrie. Ne-am achitat de obligațiile noastre contractuale și se pare că un mare canal de televiziune din București a pus deja ochii pe noi. Să zicem că în toamnă vom pleca din Național TV pentru un alt mare canal de TV din România. Deocamdată contractul nu e încă semnat, motiv pentru care mă abțin să spun despre ce canal de televiziune e vorba.

Să zicem că fiecare membru al trupei păstrează o anumită independență profesională.

Membrii Grupului Vouă sunt liberi. Fiecare membru, fiecare artist poate participa la diverse emisiuni, își poate presta talentul, dar fără să fie membru al unei alte trupe de umor organizate. În cadrul grupului Vouă, nu mă abțin să zic, eu și Marilena Chelaru suntem puțin mai cunoscuți decât ceilalți. Motiv pentru care suntem peste tot, invitați de toate televiziunile din România și în diferite show-uri. Nu înseamnă că am plecat din Vouă. Plecăm doar pentru niște prestații, ca să ne facem niște bani și atât. Este și pentru a promova imaginea trupei în general. Apărând la două-trei televiziuni ne facem și reclamă și imagine.

Ce părere aveți despre politica românească în materie de integrare a străinilor?

Odată cu evenimentele din decembrie 1989 care s-au soldat și cu dispariția fostului președinte Nicolae Ceaușescu, politica românească a cunoscut mari schimbări. Diversele guverne care s-au succedat din 1990 au încercat, fiecare în maniera lui, să adopte o politică de integrare a străinilor care sunt aici. Eu mă consider un om integrat în societatea românească. Pentru asta trebuie să știi limba, tradițiile românești, tabuuri, etc. și să accepți realitatea carpatină. Cum se zice, realitatea Dâmboviței. Balcanicii sunt un pic diferiți de occidentali. Trebuie să intri în mijlocul Balcanilor pentru a cunoaște bine populația românească. Cred că nu se poate spune că e imposibil să te integrezi în România. Ca în Occident, nu e mereu ușor. Cu un pic de efort, e posibil și în România.

Eu sunt un exemplu viu. Mă simt complet integrat în societatea românească.

Vă simțiți discriminat în România?

Discriminarea se găsește peste tot în lume. Și în Occident și în Africa. În România, discriminarea există. În ceea ce mă privește, discriminarea este legată de culoarea mea. Noaptea toate pisicile sunt negre. Dar ziua,

*„Mă simt
complet integrat
în societatea
românească”*

se vede că ăsta e alb, că celălalt e negru .....sunt mereu probleme.

Deci trebuie să reparăm un pic aceste probleme care, din nefericire, sunt reale. La început m-am simțit un pic discriminat dar de când am devenit o persoană publică, am impresia, dacă nu mă înșel, că discriminarea, în ceea ce mă privește, a dispărut un pic. Îmi doresc să fie la fel și pentru ceilalți africani.

Ca vedetă, cum trăiți rasismul în viața dumneavoastră de zi cu zi în țara de adopție?

E o realitate care mai există în secolul XXI și care trebuie să dispară pentru că suntem toți egali. Toți avem aceleași drepturi și obligații.

În ceea ce mă privește, e foarte amuzant când, pe stradă, mi se întâmplă să aud un grup de oameni spunând:

- „Uite o cioară”.

- „Dar e actorul ăla”.

Și ceilalți își schimbă atitudinea.

E o reacție ciudată. Câteva minute mai devreme m-au deranjat când m-au calificat drept cioară, dar, brusc, cineva m-a recunoscut și se schimbă instantaneu atitudinea și îmi cer un autograf.

Totuși nu trebuie să bagi marea majoritate a românilor în același oală. Românii sunt oameni receptivi, oameni care cred că pot trăi cu negrii.

Călin Rus
Director
Institutul
Intercultural
Timișoara

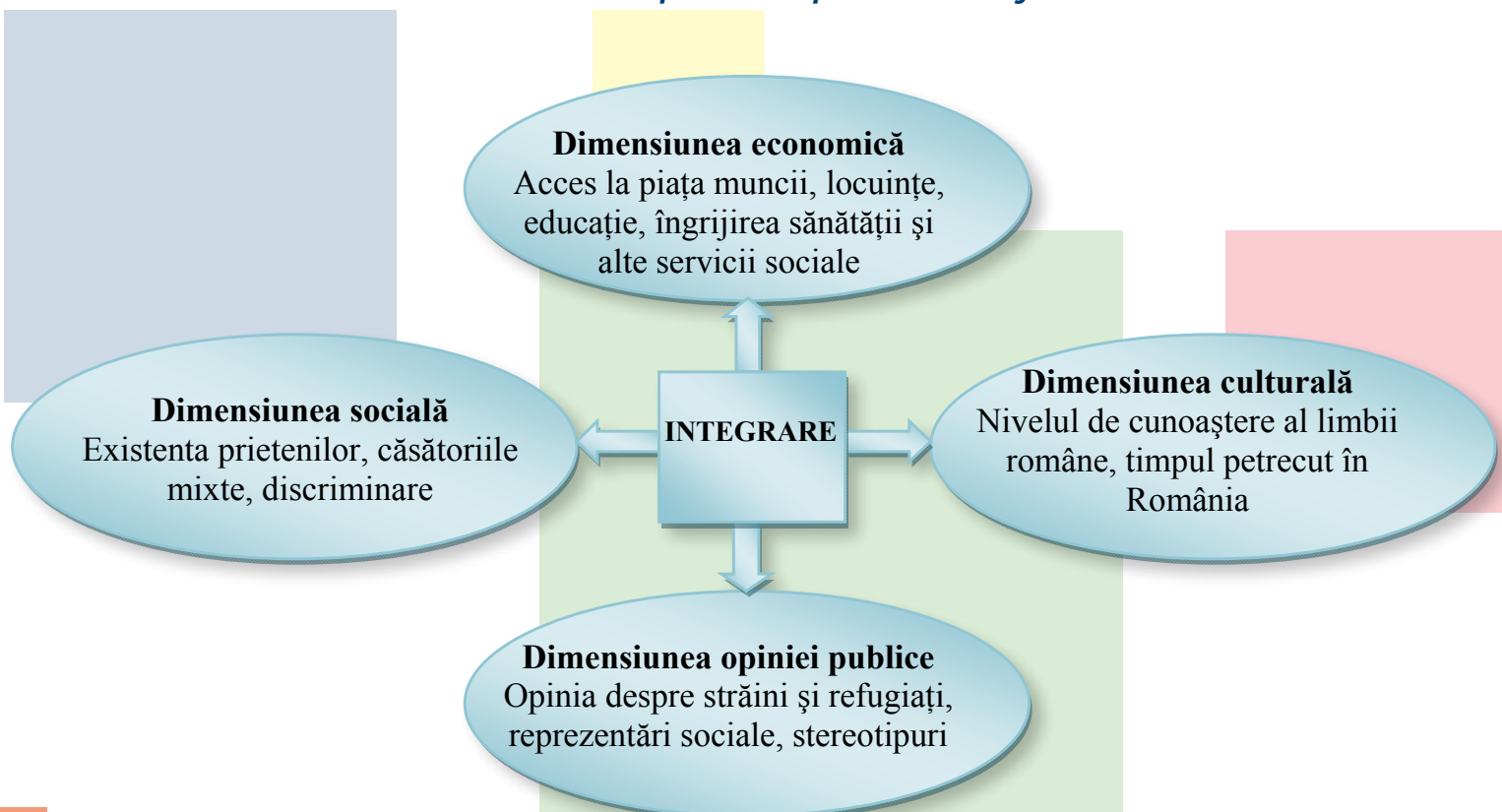
Ce înseamnă integrare?

Vorbim în această revistă despre integrare, dar, așa cum a reieșit și din dezbaterile din cadrul seminariilor organizate în cadrul proiectului ICS4RTT, integrarea este un concept care trebuie bine definit pentru a evita confuziile. De exemplu, înțelegerea sa poate depinde de domeniul de activitate al utilizatorilor: asistenții sociali se referă la integrare în termeni individuali, în

timp ce sociologii sau antropologii tind să o vadă în termeni sociali și culturali. Câteodată, integrarea este înțeleasă în opoziție cu excluderea socială, fără nici o preocupare pentru dimensiunea culturală. De multe ori, când dimensiunile sociale și culturale sunt scoase în evidență, integrarea este folosită, în majoritatea cazurilor implicit, ca termen sinonim cu asimilare culturală.

Așadar, dacă avem în vedere integrarea înțeleasă ca un proces, deseori de lungă durată, care să conducă la posibilitatea unei persoane provenite dintr-un alt spațiu de a-și exercita drepturile și de a avea o viață autonomă și echilibrată în societatea în care trăiește, trebuie să ținem cont de existența mai multor dimensiuni interdependente.

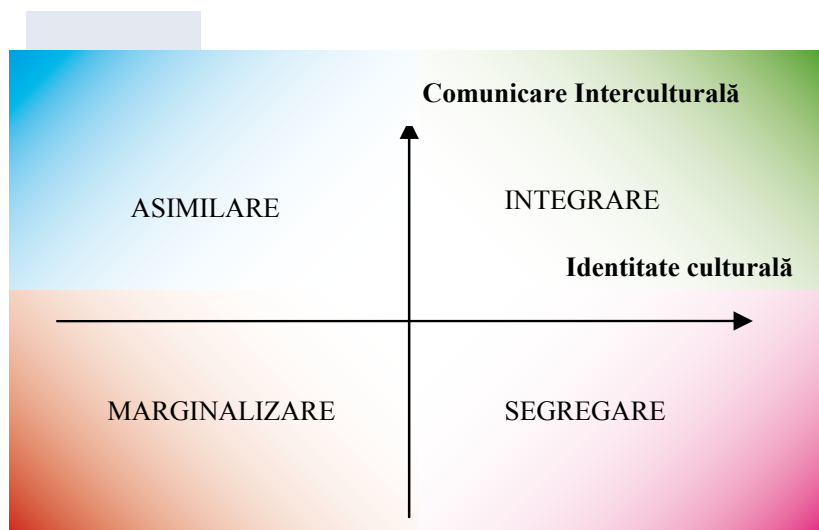
Dimensiunile interdependente ale procesului de integrare

Pe de altă parte, putem privi integrarea și dintr-o altă perspectivă, la fel de pertinentă, după cum reiese și din declarațiile unuia dintre liderii comunității musulmane din România redată în interviul de la pagina 18.

După părerea noastră, integrarea trebuie să ia în considerare atât dimensiunea individuală cât și cea socio-culturală și trebuie să fie clar și explicit diferențiată de asimilare. Un model foarte util în acest sens ne este oferit de John W. Berry, a cărui lucrare se concentrează asupra analizei strategiilor de aculturalitate ale imigranților. Berry consideră că membrii unui grup imigrant trebuie să răspundă, pozitiv sau negativ, la două întrebări referitoare la statutul lor față de societatea majoritară: (1) Este importantă prezervarea identității și a caracteristicilor culturale specifice? și (2) Este importantă stabilirea și menținerea relațiilor cu alte grupuri?

Răspunsurile la aceste întrebări determină patru opțiuni, reprezentând poziția grupului imigrant: integrarea, asimilarea, separarea sau segregarea, și marginalizarea. Termenul de separare este folosit pentru a desemna o dorință a grupului imigrant, în timp ce segregarea se referă la o presiune din partea grupului dominant. Aceste opțiuni pot fi reprezentate printr-o diagramă bidimensională.

Modelul diferențiază clar integrarea de asimilare și acordă o importanță egală păstrării, dezvoltării și afirmării publice a identității culturale și unei comunicări interculturale eficiente, echilibrate și continue. El este compatibil de altfel și cu o anumită perspectivă asupra culturii:

- Cultura este considerată dinamică și nu statică, ceea ce înseamnă că se schimbă tot timpul și reprezintă un produs istoric complex.

- Oamenii participă la crearea și modificarea culturii prin comunicare și interacțiune (este o relație cu două sensuri).

- Cultura reprezintă un sistem comun de ghidare pentru fiecare societate și pentru toate grupurile din acea societate, și este concepută și comunicată printr-un set specific de simboluri (limbă, ritualuri, tradiții, îmbrăcăminte, decorarea locuinței, etc.), familiar și comun tuturor membrilor unei culturi. Aceste simboluri influențează felul lor de a gândi și de a se purta, dezvoltarea propriului sistem de valori, care, la rândul său, le permite să comunice și să coopereze mai eficient între ei.

- Anumite modele culturale sunt transmise din generație în generație, dar pot fi și modificate și influențate de indivizi și de starea societății.

*Este importantă
prezervarea
identității și a
caracteristicilor
culturale specifice?*

*Este importantă
stabilirea și
menținerea
relațiilor cu
alte grupuri?*

Este important așadar ca în demersurile de promovare a integrării să se aibă în vedere:

- asigurarea unui statut juridic-administrativ clar, care să permită
- accesul la exercitarea drepturilor fundamentale și la
- condiții socio-economice decente;
- facilitarea cunoașterii limbii și normelor culturale ale societății locale;
- asigurarea condițiilor pentru afirmarea și recunoașterea apartenențelor culturale specifice, pentru păstrarea și dezvoltarea culturii de origine;
- stimularea implicării și participării civice, a dialogului intercultural și a colaborării cu structurile societății locale, atât cele publice, cât și cele ale societății civile.

Pentru aceasta este desigur esențială construirea unei relații bazată pe respect și încredere și oferirea unui cadru adecvat pentru dialog și exprimare.

Pentru o democrație participativă incluzivă

Democrația reprezentativă clasică tinde să limiteze rolul cetățenilor la exercitarea periodică a dreptului la vot, lăsând guvernarea, adică elaborarea și implementarea politicilor publice, pe seama celor aleși și a instituțiilor girate de aceștia.

Democrațiile moderne sunt însă democrații participative, în care, pe de o parte, cetățenii au un rol activ și în afara perioadei alegerilor și, pe de altă parte, autoritățile manifestă deschidere și susținere pentru participarea cetățenilor la procesul de luare a deciziilor. Astfel, deși autoritățile publice își mențin rolul principal în elaborarea și implementarea politicilor publice și își asumă deciziile luate și consecințele acestora, acestea definesc și aplică modalități de comunicare și de informare a cetățenilor, răspunde solicitărilor și sugestiilor formulate de cetățeni și invită la dialog și la consultări, ținând cont de concluziile la care se ajunge. Desigur, o democrație participativă poate funcționa doar dacă și cetățenii se implică. Astfel, în mod normal, cetățenii ar trebui implicați în toate etapele ciclului politicilor publice:

- semnalarea problemelor și introducerea acestora pe agenda publică;
- formularea de politici publice ca răspuns la problemele respective;
- implementarea politicilor publice;
- monitorizarea și evaluarea politicilor publice.

Trebuie însă adăugat un element: o democrație participativă este cu adevărat conformă cu principiile democratice atunci când unor categorii cât mai largi de cetățeni le sunt oferite oportunități de participare, inclusiv categoriilor

defavorizate, și atunci când drepturile și interesele diferitelor categorii din societate sunt luate în considerare.

Dacă în societate există comunități minoritare, fie ele minorități istorice, fie grupuri recent constituite în urma proceselor de migrație din ultima perioadă, grupuri care vorbesc o limbă diferită de cea a majorității, care au o religie diferită de cea majoritară sau care au tradiții culturale specifice, este firesc ca acestea să fie incluse în acest demers democratic. Vorbim astfel de democrație participativă incluzivă.

Demersurile de promovare a unei democrații participative incluzive în România se înscriu în tendințe și procese ce se manifestă deja de aproape zece ani. În ultimii ani în România eu fost elaborate și au început să funcționeze mecanisme de consultare între instituțiile publice și societatea civilă. Există mai multe legi care nu doar facilitează acest proces ci chiar obligă autoritățile să informeze cetățenii și să le asigure posibilitatea de a participa la viața democratică. Cele mai importante legi din acest domeniu sunt:

- Legea transparenței decizionale
- Legea accesului la informațiile de interes public
- Legea tinerilor
- Legea finanțării ONG din fonduri publice

Textele acestor legi pot fi vizualizate și pe site-ul www.migrant.ro.

Exemplele de structuri consultative, fie cu statut permanent, fie temporare, sunt numeroase:

- Grupuri consultative formate din reprezentanți ai ONG la nivel de prefecturi, consilii județene sau autorități locale

● Grupurile de lucru mixte pentru îmbunătățirea situației romilor, constituite la nivelul fiecărui județ

● Grupuri de lucru ad-hoc legate de campanii publice (de exemplu, grupul de lucru pentru Anul European al Dialogului Intercultural sau cel pentru Anul European al Cetățeniei prin Educație) sau de dezbateri ale unor proiecte de politici publice (de exemplu, privind legislația pentru protecția copilului sau noile legi ale educației)

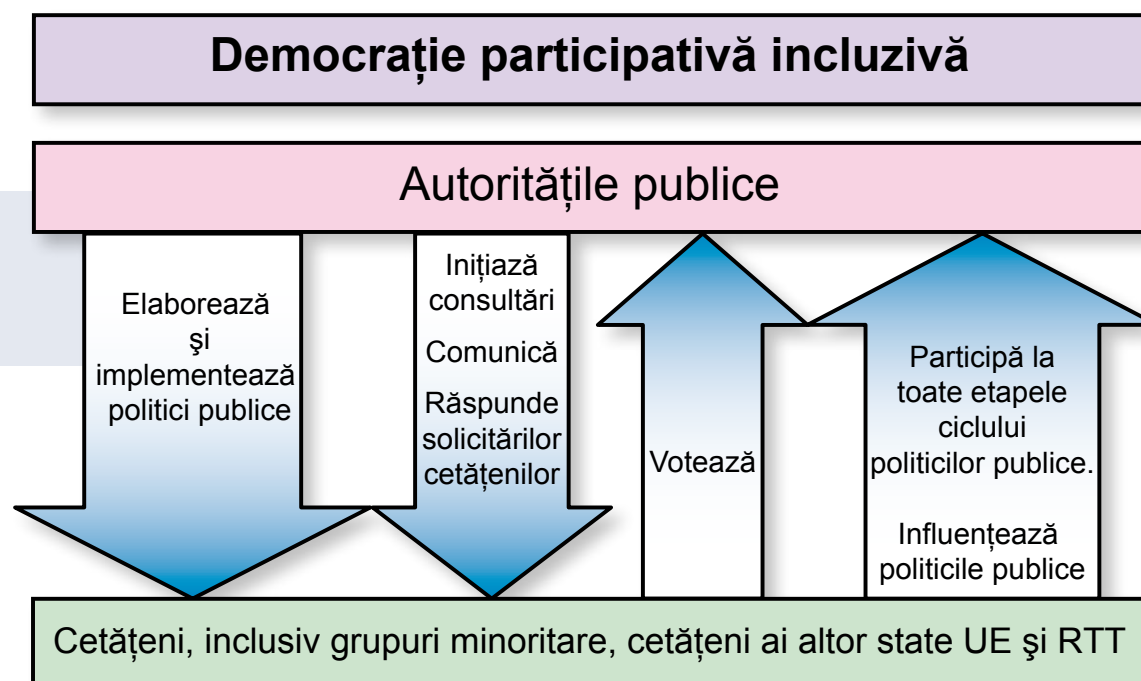
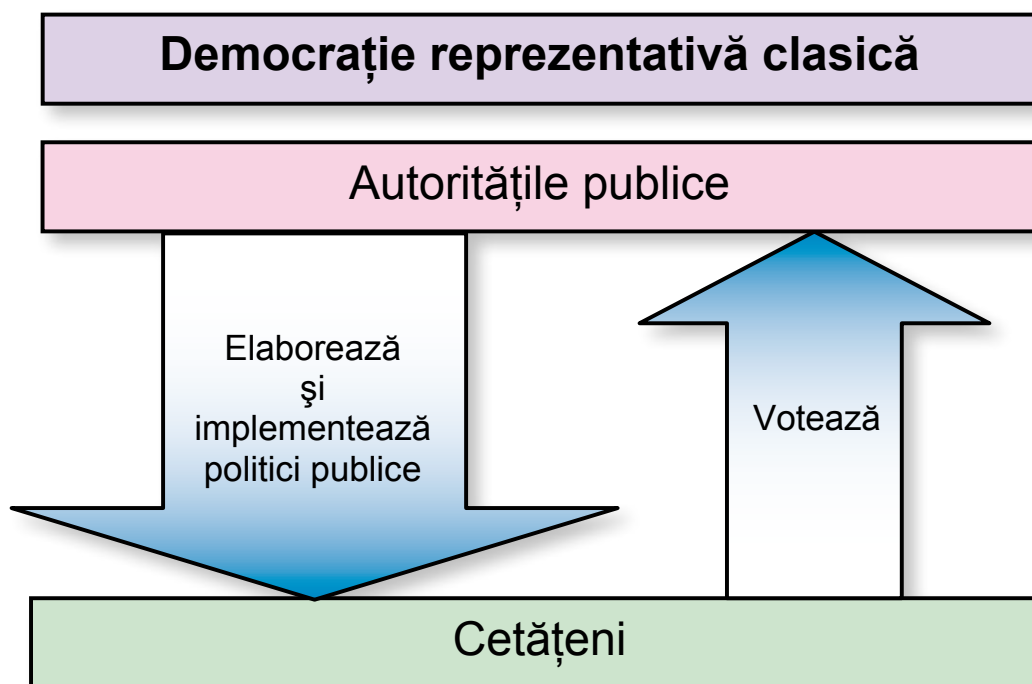
Chiar elaborarea în ultimii ani a unui nou cadru legislativ privind migrația, cu deplasarea accentului spre „integrare”, este un exemplu de bună colaborare între structurile Ministerului Administrației și Internelor cu responsabilități în domeniul migrației și ONG cu activități în domeniu.

Consiliul Minorităților Naționale, organism cu rol consultativ pe lângă Guvernul României, reprezentarea parlamentară a minorităților naționale, precum și măsurile specifice, inclusiv măsurile pozitive ce vizează comunitățile de romi, reprezintă de asemenea exemple de structuri și politici ce funcționează cu succes în România, și reflectă modalități de gestionare democratică a diversității culturale.

O provocare pentru funcționarea eficientă și durabilă a unei democrații participative incluzive este faptul că deseori grupurile caracterizate prin diferențe culturale și/sau defavorizate, au un grad de informare mai redus cu privire la drepturile și oportunitățile de participare, și au deseori o capacitate mai limitată de a influența politicile publice. De aceea e nevoie de susținere suplimentară și de conștientizarea importanței unei participări echilibrate atât de către membrii acestor grupuri, cât și de către societatea majoritară.

Călin Rus
Director
Institutul
Intercultural
Timișoara

Mecanisme de consultare și stimulare a participării RTT

Consultarea cetățenilor, indiferent de categoriile din care fac parte, inclusiv a cetățenilor altor state care locuiesc în România, are multiple avantaje. Astfel, prin luare în considerare a mai multor puncte de vedere cresc șansele elaborării unor politici publice de calitate, care să ofere răspunsuri adecvate la problemele societății. De asemenea, implicarea în consultări în faza de elaborare a politicilor publice crește șansele de susținere a implementării cu succes a acestor politici și de realizare a unei evaluări realiste a impactului acestora. Instituirea unor mecanisme de consultare contribuie de asemenea la consolidarea structurilor societății civile, inclusiv a celor care reprezintă interesele RTT, și contribuie la schimbări pozitive în societate, care devine astfel mai echitabilă, promovând integrarea și descurajând excluderea, marginalizarea sau discriminarea.

În cadrul proiectului ICS4RTT ne-am propus inițierea atât la nivel național, cât și la nivel local în cinci dintre orașele cu numărul cel mai mare de cetățeni RTT, a unor mecanisme de consultare și de dialog care să faciliteze integrarea.

Acestea presupun colaborarea a trei mari categorii de actori:

- RTT: reprezentanți ai organizațiilor, reprezentanți ai comunităților religioase, lideri informali, specialiști, persoane care doresc să se implice la nivelul comunității locale;

- Societatea civilă locală: ONG cu preocupări privind migrația sau integrarea; ONG cu activități în diferite domenii, cum ar fi stimularea participării civice, apărarea drepturilor cetățenilor, combaterea discriminării, relațiile interetnice și interculturale, relațiile autorități – cetățeni, combaterea excluderii sociale, promovarea egalității de gen, educația, cultura, tineretul, etc; reprezentanți ai structurilor formalizate sau informale de reprezentare sau activism civic (consilii de cartier, de stradă, federații ale asociațiilor de proprietari, consiliul tinerilor, consiliul seniorilor); alte structuri locale neguvernamentale (sindicate, asociație de dezvoltare locală, comunități religioase, etc.), personalități publice (specialiști, oameni de cultură, jurnaliști, etc), cetățeni care doresc să se implice la nivelul comunității locale;

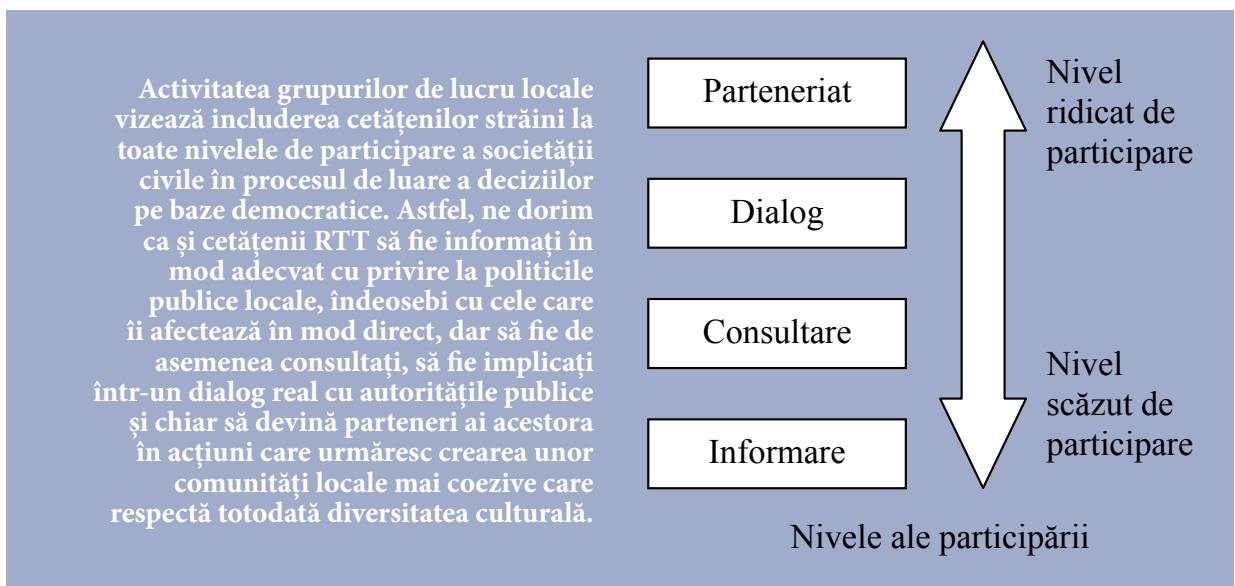
- Instituții publice: Consiliul Județean, Consiliul Local, Primăria, structuri regionale, județene sau locale din diferite domenii: administrație publică, evidența populației, educație, sănătate, muncă, protecție socială, etc.

La nivel local, în urma unor seminarii la care au fost invitați reprezentanți ai celor trei categorii descrise mai sus, au fost constituite grupuri de lucru locale. Acestea funcționează în mod autonom, pe baza unor principii asumate:

- deschidere și flexibilitate;
- recunoaștere a valorii tuturor contribuțiilor și responsabilizare;
- atenție la diversitate și echilibru;
- caracter non-partinic;

- implicare benevolă a membrilor comunității;
- sustenabilitate, găsirea acelor formule care să poată fi menținute în timp;
- exprimare liberă asociată cu respectarea celorlalți și a normelor naționale și europene;
- transparență și utilizarea de canale multiple de comunicare, adaptate publicului țintă;
- inițierea de demersuri pertinente și realiste.

Grupurile de lucru locale se focalizează pe cel puțin două categorii de demersuri complementare. În primul rând, este vorba despre includerea reprezentanților RTT și a problematicii integrării acestora în acțiunile de consultare publică desfășurate de diferitele instituții publice, precum și în activitățile comune, generale sau sectoriale, ale societății civile locale. Acest lucru se poate face fără eforturi deosebite și simpla comunicare a datelor de contact relevante poate pune cetățenii și organizațiile sau comunitățile în legătură, stimulând dialogul intercultural și găsirea unor formule de conviețuire echitabile. În al doilea rând, activitatea grupurilor de lucru locale constă în identificarea principalelor probleme, a elementelor care blochează sau limitează posibilitățile de integrare a cetățenilor RTT și în formularea de soluții concrete la aceste probleme. Deseori, problemele pot fi soluționate cu resurse locale, fie prin intervenția unor instituții, fie prin implicarea unor ONG. În cazul anumitor probleme se

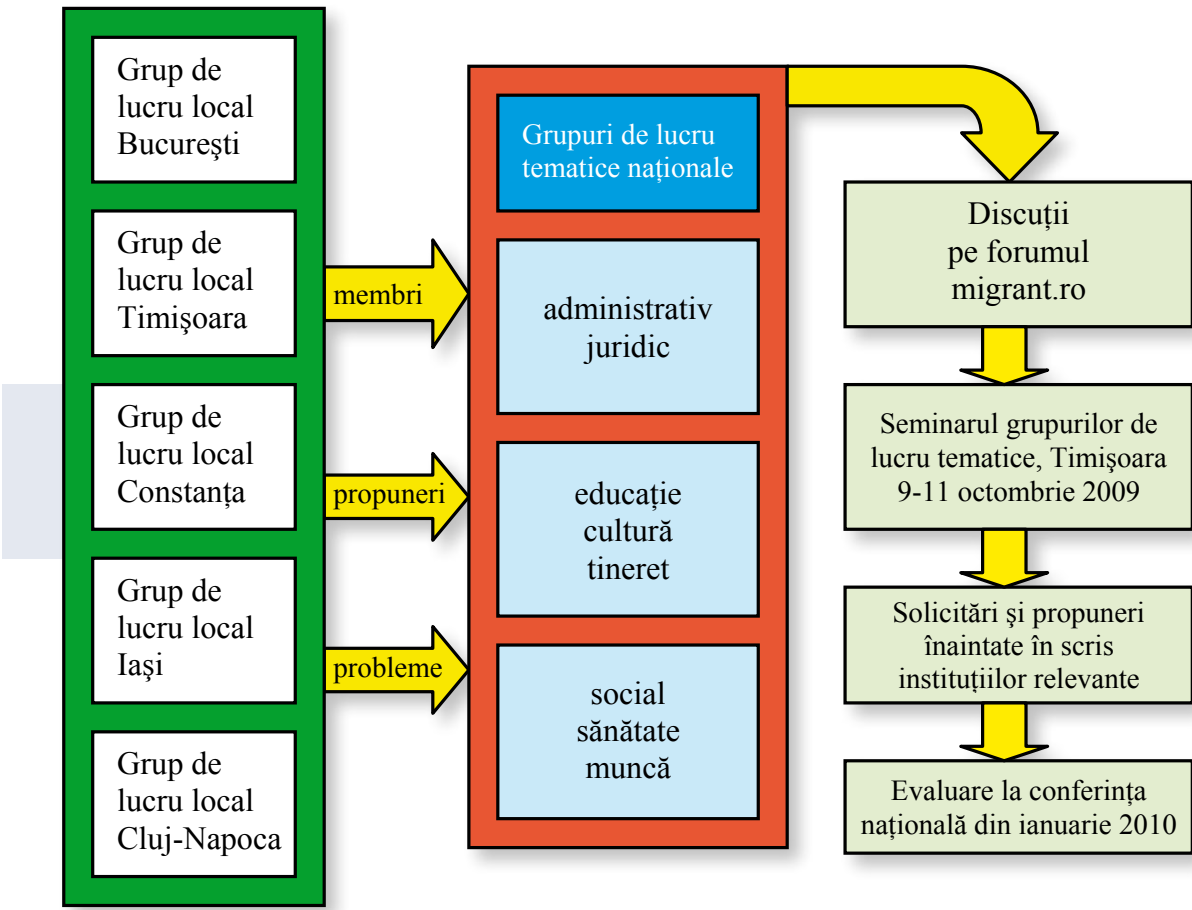

constată însă nevoia de intervenție a unor instituții cu dimensiune națională. De aceea, fiecare grup de lucru local a desemnat reprezentanți în trei grupuri de lucru tematice naționale.

Schema de mai jos ilustrează procesul aflat în prezent în curs de desfășurare și relațiile dintre cele două categorii de grupuri de lucru.

Grupurile tematice naționale au reușit nu doar identificarea unui număr de probleme concrete din fiecare domeniu, ci și formularea unor propuneri concrete ce vizează fie îmbunătățirea modului în care se pun în practică unele politici publice, modificări ale unor proceduri administrative sau chiar

ale cadrului legislativ. Acestea sunt prezentate și pot fi comentate pe forumul www.migrant.ro. Ne dorim ca aceste mecanisme să continue să funcționeze și să rămână deschise pentru a asigura o reprezentare echilibrată a unui număr cât mai mare de comunități cărora le aparțin cetățenii RTT rezidenți în România.

Călin Rus
Director
Institutul
Intercultural
Timișoara

Spre o privind

O dezbatere în actualitate

Toamna anului 2009 reprezintă un moment important în procesul de structurare a unor politici comune privind migrația la nivelul Uniunii Europene. La Consiliul UE din 10-11 decembrie 2009, în cadrul Președinției suedeze a Consiliului UE, se speră adoptarea „Programului de la Stockholm”, document de va sta la baza acțiunilor în domeniul justiției, securității și afacerilor interne pentru următorii cinci ani (2010 – 2014). Gestionarea migrației și armonizarea procedurilor de acordare a azilului sunt elemente importante ale acestui plan. În 10 iunie Comisia europeană a propus, pe baza unui raport al unui grup de experți, liniile generale ale acestui program, discutate la o primă reuniune informală a miniștrilor de interne în 15 iulie. Discuțiile au continuat și în perioada următoare, incluzând și consultarea Parlamentului European, pentru ca decizia finală să o aibă Consiliul. Având în vedere importanța deciziilor ce vor fi luate, considerăm esențială cunoașterea propunerilor aflate în discuție de către publicul larg și implicarea activă a societății civile în formularea unor răspunsuri echilibrate, eficiente și conforme principiilor de bază ale UE.

O evoluție lentă cu ezitări și amânări

Pentru a înțelege contextul dezbaterilor actuale este importantă analiza evoluțiilor din acest domeniu pe parcursul ultimilor zece ani.

Tratatul de la Amsterdam precizează că politica privind imigrația este unul dintre domeniile ce depășesc competențele naționale și presupune o

responsabilitate a UE. Pe această bază a fost inițiat la Consiliul European de la Tampere, în 1999, un proces ce viza definirea unei politici europene comune în acest domeniu. Acesta avea în centru trei idei principale:

- Abordare comprehensivă, cu asigurarea unui echilibru între dimensiunea umanitară și cea economică
- Asigurarea aplicării unui tratament corect imigranților
- Parteneriat cu țările de origine (co-dezvoltare)

Cu toate acestea, chiar și la ora actuală, nu există o politică europeană comună și, în ciuda faptului că discuțiile privind migrația ocupă un loc important pe agenda publică în numeroase țări membre UE, persistă divergențe semnificative între punctele de vedere ale unor guverne naționale, cele ale instituțiilor europene, și cele ale unor structuri ale societății civile.

În anul 2000 Comisia Europeană a lansat o dezbatere pe această temă, recomandând o abordare comună a gestionării migrației, ținând cont de

- nevoile de dezvoltare economică și demografică ale UE
- capacitatea de primire a fiecărui stat membru și relațiile istorice și culturale cu anumite țări de origine
- situația din țările de origine și impactul politicii privind migrația asupra acestora (brain drain)
- importanța prevenirii excluziunii sociale, combaterii rasismului și discriminării, și a promovării respectului pentru diversitate.

În 2001 directiva propusă de Comisie privind lucrătorii imigranți este respinsă și se propune adoptarea Metodei Deschise de Coordonare pentru cooperarea europeană, iar în 2002 se adoptă un plan de acțiune pentru combaterea migrației ilegale și proceduri comune de returnare a imigranților ilegali.

Dezbaterea este relansată în 2004/2005 rezultând un plan de politici privind migrația legală, formularea unor principii comune de bază privind integrarea, și adoptarea în noiembrie 2004 a Programului multianual de la Haga. Acesta include și obiectivul adoptării până în 2010 a unui sistem European comun de azil. În 2007 – 2008 se fac noi pași spre o politică europeană comună prin adoptarea unor directive europene și alte documente privind returnarea sau integrarea.

Pactul european privind imigrația și azilul

Paralel cu demersurile inițiate de Comisia europeană, problematica gestionării migrației a început să ocupe un loc important pe agenda publică în mai multe state membre, în unele cazuri acest lucru fiind asociat cu politicile europene sau având consecințe și în plan european. Cel mai mare impact l-a avut, fără îndoială, inițiativa președintelui Franței, Nicolas Sarkozy. Încă din primăvara anului 2007, în campania electorală, în contextul în care acesta a cerut adoptarea unui “Pact european privind imigrația și azilul” și, consecvent acestei idei, a stabilit migrația ca una dintre prioritățile președinției franceze a UE, în a doua parte a anului 2008, Pactul

politică europeană gestionarea migrației

fiind adoptat de șefii de state ai UE în octombrie 2008. Acesta menține unele dintre ideile anterioare dar adaugă priorități de natură represivă (întărirea controlului la frontierele UE, returnarea imigranților ilegali în țările de origine) precum și ideea „organizării migrației legale în funcție de prioritățile, nevoile, și capacitatea de primire a fiecărui stat membru”. Se afirmă de asemenea importanța încurajării integrării și sunt declarate inoportune regularizările în masă, așa cum au fost ele practicate în unele state membre UE în urmă cu câțiva ani.

Programul de la Stockholm – între așteptări contradictorii și contestare

Așa cum am menționat, procesul de adoptare a noului program este la ora actuală în plină desfășurare. Sunt deja cunoscute liniile generale ale textului aflat în discuție, structurat în jurul celor 4 priorități formulate de Comisia europeană pentru domeniul justiției, securității și afacerilor interne pe perioada 2010-2014:

- Promovarea drepturilor cetățenilor - o Europă a drepturilor
- O viață mai ușoară – o Europă a justiției
- Protejarea cetățenilor – o Europă care protejează
- O societate integrată pentru cetățeni – o Europă a solidarității

Punctul patru are în vedere, pe de o parte, formularea unei politici flexibile privind migrația, care să țină cont de nevoile pieței muncii dar și să susțină integrarea și să combată imigrația ilegală, și, pe de altă parte, întărirea

solidarității între statele membre în privința primirii de refugiați și solicitanți de azil și definirea unor proceduri comune în acest sens.

Proiectul Programului de la Stockholm a suscitat dezbateri intense, atât la nivelul structurilor politice europene, cât și la cel al societății civile. Reacțiile sunt diverse, mergând de la contestare totală, exprimată în scris sau prin manifestații și campanii

publice ce denunță pactul ca o tentativă antidemocratică de restrângere a drepturilor fundamentale, până la susținere sau formularea unor propuneri de amendamente. O analiză mai detaliată a diferitelor punct de vedere pe această temă este disponibilă pe site-ul www.migrant.ro. Vom continua să reflectăm și în numerele următoare dezbaterile europene pe această temă și să încurajăm cititorii să se implice în aceste dezbateri.

www.integration.eu

The screenshot shows the homepage of the European Web Site on Integration. The header includes the EU flag and navigation links like 'About Us', 'Legal notice', 'Contact', 'FAQ', 'Site map', 'Print', and 'Help'. The main navigation menu on the left lists 'Home', 'The EU and integration', 'Share info', 'Integration practices', 'Country info', 'Links', 'Library', 'Funding', 'Members', 'Partners', 'Forums', and 'News'. The main content area features a central banner with a photo of diverse people and text about integration. To the right, there are sections for 'Do you work on integration issues?', 'REGISTER', 'LOG IN TO', 'Integration Practices', and 'EU country information sheets'. Below this, there are three news items: 'Les Français et la discrimination - Sondage ITOP pour SOS Racisme' (30/11/2009), 'EU action against discrimination - Activity report 2007-08' (27/11/2009), and 'ENAR publication on the Lisbon Treaty's application for anti-racism' (27/11/2009). At the bottom, there are two more news items: 'Dual citizenship: The discourse on ethnic and political boundary-making in Germany' (27/11/2009) and 'IPI Report Finds Immigrants Hit Harder During Economic Downturn than Native-Born Workers' (27/11/2009).

<i>România în Europa migrației</i>	3
<i>Proiectul „Integrare și coeziune socială pentru RTT”</i>	4
<i>Institutul Intercultural Timișoara</i>	6
<i>Asociația Divers Etica</i>	8
<i>Avangarda sau Resortisanții Țărilor Terțe</i>	9
<i>Asociația Cultura Păcii</i>	10
<i>Organizația Femeilor Refugiate din România</i>	12
<i>Impresii de migrant</i>	13
<i>Migranți în România</i>	14
<i>Proiecte privind migrația în România</i>	16
<i>Organizația Studenților Basarabeni</i>	17
<i>Interviu cu Dr Ahmed Mazhar Nackeshbandi</i>	18
<i>Interviu cu Victor Yila</i>	20
<i>Ce înseamnă integrare?</i>	22
<i>Pentru o democrație participativă incluzivă</i>	24
<i>Mecanisme de consultare și stimulare a participării</i>	26
<i>Spre o politică europeană comună privind migrația</i>	28

Dialog cu cititorii

Revista *Migrant în România* se dorește a fi, nu doar o sursă de informare ci și un spațiu al dialogului, în care să se poată exprima opinii și să se prezinte în mod cât mai echilibrat diferitele comunități de cetățeni străini care trăiesc în România.

Proiectul ICS4RTT

Despre www.migrant.ro

Vă invităm așadar să ne contactați, fie la adresa redactia@migrant.ro, fie pe forumul www.migrant.ro/forum, sau prin poștă pe adresa Institutului Intercultural Timișoara, pentru a ne răspunde la următoarele întrebări:

Activități

- ✓ Ce părere aveți despre revista *Migrant în România*?
- ✓ Ce conținut considerați că ar trebui fie inclus în numerele următoare ale revistei?
- ✓ Cum ne sfătuiți să difuzăm revista?

Orice alte propuneri și comentarii privind conținutul revistei sunt binevenite. Le vom răspunde, fie în numerele următoare, fie pe site-ul www.migrant.ro.

Resurse

Local pentru Integra ...

Cetățenie a Ministerului Justiției a soluționat 20.148 cereri

Tratatul de la Lisabona ratificat - va intra în vigoare

Acest site este realizat în cadrul proiectului ICS4RTT

Punctul național de contact și informare pentru străini

Situat în București, sector 2, pe str. Dobrici nr. 57-59, accesibil cu autobuzul 143, sau troleibuzul 66 (de la Piața Obor), respectiv cu tramvaiul 21 de la Sf Gheorghe, Punctul Național de Contact și Informare oferă cetățenilor străini rezidenți în România următoarele servicii gratuite:

- informații privind drepturile și responsabilitățile cetățenilor străini rezidenți în România
- îndrumare către instituțiile responsabile pentru problemele semnalate și către organizațiile neguvernamentale cu activitate în domeniu
- legătura cu alți membri ai comunităților de străini din România
- participare la întâlniri și grupuri de discuții
- asistență în redactare de CV-uri
- traduceri de documente administrative
- acces la internet
- parteneriat în vederea organizării de acțiuni culturale, civice și umanitare

The screenshot shows the homepage of the website 'Migrant in Romania'. The header includes the European Union flag and logos of the Ministry of Administration and Regional Development, the Ministry of Education, and the Ministry of Labour. The main content area features a news article titled 'Membrii grupurilor de lucru tematice naționale s-au întâlnit la Timișoara și au discutat problemele identificate la seminările locale...' and another article 'Tot pe forum găsiți detalii despre concursul de articole pentru revista...'. A sidebar on the left lists navigation options like 'Proiectul ICS4RTT', 'Parteneri', and 'Activități'. A calendar for November 2009 is visible on the right. Overlaid on the screenshot are three callout boxes: a red one with 'Detalii la www.migrant.ro', a green one with contact information, and a blue one with the program schedule.

Email: contact@migrant.ro
Tel: 0771.789.935
0749.121.966
0721.497.181

Program:
Luni - Vineri 10 - 18
Duminica 10 - 19

Concurs:

articol pentru revista *Migrant în România* = vizită de studiu în Franța

Institutul Intercultural Timișoara anunță un concurs cu premii pentru contribuții la revista *Migrant în România*. Articolele trebuie să fie relevante pentru problematica integrării cetățenilor din țări ne-membre UE care locuiesc în România, să aibă între 3000 și 10000 de caractere și să fie redactate în limbile română, franceză, engleză sau spaniolă. Sunt acceptate texte ce descriu cazuri individuale, comunități, organizații, activități, interviuri sau mărturii personale, precum și alte tipuri de texte.

Textele trebuie transmise de către autori, aceștia asumându-și întreaga responsabilitate pentru conținutul transmis. Autorii păstrează în totalitate drepturile asupra textului transmis, prin transmiterea lui permițând însă Institutului Intercultural Timișoara să îl publice în revista *Migrant în România* și pe site-ul www.migrant.ro. Autorii trebuie să aibă vârsta de peste

18 ani și să aibă o formă de ședere legală în România, indiferent de cetățenie. Transmiterea articolelor se va face exclusiv în format electronic (.rtf, .txt, .doc, .docx, .odt) până la data de 21 decembrie 2009, pe adresa romina.matei@intercultural.ro sau prin postare la secțiunea *Contribuții la revista* de pe Forumul www.migrant.ro.

Pentru fiecare fază, Comitetul de Redacție al revistei va desemna un câștigător. Acesta va fi invitat să participe la o vizită de studiu și la un eveniment internațional la Marsilia, Franța, în luna februarie 2010, unde va avea ocazia să întâlnească persoane preocupate de problematica integrării, toate costurile și eventual serviciile de interpretare fiind asigurate de Institutul Intercultural Timișoara.

Institutul Intercultural Timișoara își rezervă dreptul de a publica în revistă și pe site-ul www.migrant.ro oricare dintre textele propuse.

Publicație finanțată de Uniunea Europeană
prin Fondul European pentru Integrarea Resortisanților Țărilor Terțe
în cadrul unui proiect coordonat de Institutul Intercultural Timișoara